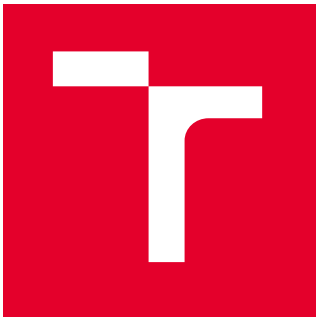

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV EKONOMIKY

INSTITUTE OF ECONOMICS

ZLEPŠENÍ VÝKONNOSTI VYBRANÉ ENTITY

ENHANCING THE PERFORMANCE OF THE PICKED ENTITY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE — **Štěpán Beránek**

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE — **Ing. Jiří Luňáček, Ph.D., MBA**

SUPERVISOR

BRNO 2023

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA PODNIKATELSKÁ

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav ekonomiky
Student:	**Štěpán Beránek**
Vedoucí práce:	**Ing. Jiří Luňáček, Ph.D., MBA**
Akademický rok:	2022/23
Studijní program:	Ekonomika podniku

Garantka studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Zlepšení výkonnosti vybrané entity

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza současného stavu
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Globálním cílem práce je vyhodnotit finanční výkonnost vybrané entity a navrhnou opatření vedoucí ke zlepšení situace. Dílčími cíli práce jsou: Definování teoretických východisek řešení, vypracování výpočtové části a formulace návrhů a opatření ke zlepšení.

Základní literární prameny:

GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11th ed. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5.

HIGGINS, Robert C. Analysis for financial management. 10th ed. New York: McGraw-Hill, 2012. ISBN 978-0-07-803468-8.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

ROBINSON, Thomas R., Hennie van GREUNING, Elaine HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2022/23

V Brně dne 5.2.2023

L. S.

prof. Ing. Alena Kocmanová, Ph.D. garantka	doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D. děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na zlepšení výkonnosti atypického podniku, čímž je příspěvková organizace. K tomu je využita řada metod, u kterých bylo zásadní poznat, zdali mohou být na tento typ podniku použity. Práce je rozdělena do tří částí, počínaje teoretickou částí, která definuje základní pojmy a popisuje použité metody. V druhé části jsou metody prakticky použity na vybrané entitě. V poslední části jsou poskytnuta opatření, která mohou v budoucnu sloužit jako doporučení ke zlepšení výkonnosti.

Klíčová slova

Finanční analýza, výkonnost podniku, hodnocení hospodaření a činnosti, příspěvková organizace, KAMF*

Abstract

The thesis focuses on the ability to increase performance of a non-typical company which in this case is a state funded organization. To accomplish this, there are many methods used but it is essential to test their usability for this type of company. The thesis is divided into three parts, starting with the theoretical part which defines the basic terms and describes used methods. The practical usage of the methods is shown in the second part. Last but not least, there are given measures that can be seen as recommendations to improve company performance in the future.

Key words

Financial analysis, business performance, evaluation of management and activities, state funded organization, KAMF*

Bibliografická citace

Citace tištěné práce:

BERÁNEK, Štěpán. *Zlepšení výkonnosti vybrané entity*. Brno, 2023. Dostupné také z: https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/148854. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Jiří Luňáček.

Citace elektronického zdroje:

BERÁNEK, Štěpán. *Zlepšení výkonnosti vybrané entity* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/148854. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Jiří Luňáček.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 5. května 2023

……

podpis autora

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Jiří Luňáčkovi, Ph.D., MBA za cenné rady, odborné vedení, vstřícný přístup a podporu mých nápadů. Dále bych rád poděkoval řediteli Janáčkovy filharmonie Ostrava Mgr. Janu Žemlovi za jeho čas, spolupráci a podporu při přípravě této práce.

OBSAH

Úvod 11

Cíle a metodika práce 12

1. Teoretická část práce 13

1.1. Finanční analýza 13

1.2. Zdroje informací finanční analýzy 13

1.3. Druhy podnikatelských subjektů 14

1.3.1. OSVČ 14

1.3.2. Sdružení podnikatelů 14

1.3.3. Obchodní společnosti 14

1.3.4. Zvláštní typy 15

1.3.5. Hlavní rozdíly příspěvkových organizací 16

1.4. Vybrané metody finanční analýzy 17

1.5. Analýza absolutních a tokových ukazatelů 17

1.5.1. Horizontální analýza 18

1.5.2. Vertikální analýza 19

1.6. Analýza poměrových ukazatelů 20

1.6.1. Ukazatele aktivity 21

1.6.2. Ukazatele likvidity 25

1.6.3. Ukazatele zadluženosti (solventnosti) 27

1.6.4. Ukazatele rentability 28

1.6.5. Ukazatele na bázi cash flow 31

1.6.6. Provozní ukazatele 32

1.6.7. Ukazatele autarkie 33

1.6.8. Ukazatele financování 35

1.6.9. Ukazatele investičního rozvoje/útlumu 36

1.7. Analýza soustav ukazatelů 37
1.7.1. Pyramidové soustavy ukazatelů 38
1.7.2. Soustavy účelově vybraných ukazatelů 40
1.8. Nepoužitelnost některých ukazatelů 45
2. Analytická část 46
2.1. Představení společnosti 46
2.2. Předmět podnikání a portfolio služeb 46
2.3. Cíle organizace 47
2.4. Finanční analýza společnosti 48
2.5. Analýza absolutních ukazatelů 48
2.5.1. Struktura aktiv 49
2.5.2. Horizontální analýza aktiv 50
2.5.3. Vertikální analýza aktiv 51
2.5.4. Struktura pasiv 52
2.5.5. Horizontální analýza pasiv 53
2.5.6. Vertikální analýza pasiv 54
2.6. Analýza tokových ukazatelů 55
2.6.1. Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát 56
2.6.2. Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát 57
2.7. Analýza poměrových ukazatelů 57
2.7.1. Ukazatele aktivity 57
2.7.2. Ukazatele likvidity 59
2.7.3. Ukazatele zadluženosti (solventnosti) 60
2.7.4. Ukazatele rentability 61
2.7.5. Provozní ukazatele 62
2.7.6. Ukazatele autarkie 63

2.7.7. Ukazatele financování ... 63
2.7.8. Ukazatele investičního rozvoje/útlumu ... 64
2.8. Analýza soustav ukazatelů ... 64
2.8.1. Pyramidové soustavy ukazatelů ... 65
2.8.2. Soustavy účelově vybraných ukazatelů ... 66
2.9. Porovnání s konkurencí ... 69
2.9.1. Struktura aktiv a pasiv ... 70
2.9.2. Analýza tokových ukazatelů ... 73
2.9.3. Analýza poměrových ukazatelů ... 73
2.9.4. Analýza soustav ukazatelů ... 78
2.10. Souhrn porovnání ... 81
3. Návrhy na zlepšení finanční situace ... 82
3.1. Struktura aktiv ... 82
3.2. Zvýšení tržeb ... 84
Závěr ... 86
Seznam použitých zdrojů ... 88
Seznam použitých vzorců ... 90
Seznam použitých tabulek ... 92
Seznam použitých obrázků ... 94
Seznam použitých zkratek ... 95

Úvod

Finanční analýza je důležitou činností, která slouží společnostem ke dvěma základním funkcím, a to prověření finančního zdraví společnosti a vytvoření základu pro budoucí finanční plán. K tomu je třeba zjistit finanční situaci společnosti v minulosti a na základě těchto informací dále odhadnout budoucí vývoj.[1]

Pro obchodní společnosti a podnikání je typické, že cílem založení je generace zisku. Jak je tomu však u jiných druhů společností, jako je například příspěvková organizace? Mohou tyto společnosti splňovat svůj zakladatelský záměr, generovat zisk a zároveň se rozvíjet díky své vlastní činnosti? Dle mého názoru by každá společnost měla chtít být v zisku a k dosažení tohoto stavu udělat maximum. K tomu je důležité dělat průběžná měření pomocí různých metod a ukazatelů, která pomohou analyzovat, jak se bude v budoucnu vyvíjet její finanční situace. Tyto informace jsou poté vitální ke zlepšení hospodaření a zjištění možných slabých míst, a to pro všechny druhy společností.

V této práci autor provedl finanční analýzu společnosti Janáčkova filharmonie Ostrava (dále jen „*JFO*“). Tato příspěvková organizace má dlouhodobou tradici, která započala již v roce 1929 v podobě rozhlasového tělesa. Za skutečný počátek je však brán až rok 1954, kdy vzniká Ostravský symfonický orchestr. Až v roce 1971 se však ostravská filharmonie stává již dnes velice známou Janáčkovou filharmonií Ostrava. [2]

Autor byl již od útlého věku veden k lásce k hudbě, od 4 let jej rodiče učili hrát na klavír. Během dětství se zúčastnil mnoha celostátních soutěží, ať už v sólové či ve čtyřruční hře. Dále navštěvoval mnoho koncertů klasické i neklasické hudby. Později svoje hudební znalosti rozšířil také o hru na kytaru, ukulele či např. okarínu. Hudba, konkrétně ta klasická, znamená pro autora opravdu mnoho. Proto, když se naskytla příležitost dělat odbornou praxi v Janáčkově filharmonii Ostrava, tak ji nejen bez váhání přijal, ale zároveň mu společnost přilnula k srdci natolik, že se o ní rozhodl napsat i závěrečnou práci.

---

[1] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 21.*

[2] *Historie. Janáčkova filharmonie Ostrava [online]. Brno: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2015 [cit. 2022-12-24]. Dostupné z: https://www.jfo.cz/orchestr/historie/*

Cíle a metodika práce

Globálním cílem práce je na základě hodnocení finanční výkonnosti navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení její situace či k vytvoření prostoru pro budoucí finanční růst. Práce se zaměří na plnění dílčích cílů, mezi které patří: definování teoretických východisek řešení, zpracování informací o zkoumané společnosti, prostudování odborné literatury, vypracování výpočtové části, ve které budou obsaženy absolutní a poměrové ukazatele spolu s užitím soustavy ukazatelů a porovnání výpočtové části s entitou ze stejného oboru.

K tomu, aby práce naplnila všechny cíle, bylo využito několika základních metod. Co se teoretických metod týče, tak byla použita abstrakce jako zobecnění obsáhlých témat finanční analýzy a finanční výkonnosti. Zároveň však bylo potřeba užití specifikace na definici mnoha důležitých pojmů. V neposlední řadě byla využita analýza vybrané entity, čímž je myšleno shromáždění finančních informací o společnosti, jejich pochopení a příprava k další práci. Analyzovanými daty jsou především data z rozvahy a z výkazu zisků a ztrát, mezi které mimo jiné patří: aktiva, pasiva, výnosy, náklady, výsledek hospodaření aj. Důležitým aspektem této analýzy je také fakt, že analyzovaná entita obsahuje hlavní a vedlejší činnost, u kterých bylo třeba analýzu dělat jak zvlášť, tak dohromady.

Z analyzovaných oblastí společnosti byly pomocí syntézy, komparace, výpočtů a jejich interpretace vytvořeny závěry, které pomohly k vytvoření závěrečných doporučení a opatření. Hlavní důraz je kladen na rozlišení hlavní a vedlejší činnosti. Některé výpočty jsou tedy provedeny dvakrát, aby bylo zabráno spektrum celé společnosti. Na druhou stranu jsou v práci také obsaženy vzorce, které hlavní a vedlejší činnost spojují do jednoho a porovnávají vzájemné souvislosti, které jsou pro příspěvkové organizace typické.

Z empirických metod bylo v práci využito rozhovoru, kdy autorovi odpovídal stávající ředitel Janáčkovy filharmonie Ostrava Mgr. Jan Žemla. Jeho informace byly pro práci velkým přínosem. Dále byl použit rozbor ročních hodnocení hospodaření a činnosti organizace z let 2019 až 2022, které obsahují mimo jiné rozvahu, výkaz zisku a ztrát a další přílohy k účetní závěrce.

1. Teoretická část práce

Tato část bude poskytovat základní terminologii a znalosti potřebné k navazující druhé analytické části.

1.1. Finanční analýza

Finanční analýza je používána z mnoha důvodů. Může sloužit k zjištění úspěšnosti firmy, úrovně finančního zdraví či k zvýšení pravděpodobnosti úspěšnosti budoucích rozhodnutí. Dle Petersonové a její knihy Analysis of Financial Statements je to výběr, hodnocení a interpretace finančních dat a dalších souvisejících informací, které jsou využity k hodnocení výkonnosti a finanční situace podniku.[3]

Výkonnost nám dává informaci, jak efektivně podnik využívá svoje zdroje, do kterých patří především hmotná a nehmotná aktiva. Finanční situace podniku pro změnu měří schopnost dostát svým závazkům a schopnost uspokojit své věřitele.[4]

K tomu, aby mohla být finanční analýza vykonána, potřebujeme mnoho informací, které většinou získáme z různých firemních výkazů. Cílem analýzy je vzít tyto výkazy, a spolu s dalšími informacemi vytvořit hodnocení minulé, současné a budoucí výkonnosti společnosti za účelem zlepšení ekonomických rozhodnutí.[5]

1.2. Zdroje informací finanční analýzy

Jak již bylo nastíněno výše, pro finanční analýzu můžeme použít celou řadu informací. Nejdůležitější je začít u samotného jádra, tedy u společnosti samotné, a jejich dokumentů, které většinou slouží k informování investorů či zákazníků. Mezi ty patří např. rozvaha, výkazy zisků a ztrát či cash flow. Dalším zdrojem mohou být informace vládních agentur, které shromažďují informace o průmyslových odvětvích a ekonomice. V neposlední řadě bych jmenoval informace od společností poskytující finanční služby. Ty mohou za úplatu

[3] *PETERSON, Pamela P. a Frank J. FABOZZI. Analysis of Financial Statements. 3. vyd. New Jersey: John Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-29998-2, str. 4.*

[4] *Ibidem, str.4.*

[5] *ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 2.*

poskytnout mnoho důležitých finančních či jiných informací, ať už o platící společnosti či např. o ekonomice obecně.[6]

1.3.Druhy podnikatelských subjektů

Podnikatelské subjekty se dají obecně rozdělit na tři základní druhy, a to: podnikatel jednotlivec (v České republice tento druh označujeme jako OSVČ), sdružení podnikatelů a obchodní společnosti. Dále existují zvláštní typy, do kterých patří např. družstva, nadace, neziskové organizace a další.

1.3.1. OSVČ

Jak již bylo zmíněno výše, OSVČ je druh podniku, který je typický v tom, že po založení nevzniká nová právnická osoba, tak jak je tomu např. u obchodních společností, avšak napojí se na zakládající fyzickou osobu. Zisk nebo ztráta z vlastnictví jde do daňového přiznání vlastníka. Vlastník je zároveň odpovědný za všechny dluhy, které mu z takového druhu podnikání vzniknou.[7]

1.3.2. Sdružení podnikatelů

Sdružení podnikatelů neboli partnerství je podnik vlastněný dvěma nebo více podnikateli. Každý společník je osobně odpovědný za dluhy celého sdružení, avšak účetnictví jednotlivých společníků je od účetnictví sdružení odděleno. Zisk či ztráta sdružení se objeví na daňovém přiznání jednotlivých společníků.[8]

1.3.3. Obchodní společnosti

Obchodní společnosti se v České republice dělí do tří základních kategorií: osobní, kapitálové a družstevní.

Do osobních společností patří VOS neboli veřejné obchodní společnosti, nebo KS neboli komanditní společnosti. Pro tento druh je typickým znakem blízká spojitost se společníky. Je to především z toho důvodu, že společníci ručí za dluhy společnosti neomezeně a solidárně, a kvůli tomu, že nemůže být plně odděleno vlastnictví a řízení.

---

[6] *PETERSON, Pamela P. a Frank J. FABOZZI. Analysis of Financial Statements. 3. vyd. New Jersey: John Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-29998-2, str. 8-9.*

[7] *GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str.45.*

[8] *Ibidem, str. 45.*

Ze společnosti je také obtížné vystoupit. Většinou platí pravidlo, že při zániku účasti společníka se společnost v zásadě ruší. Výhodou těchto společností je však daňová transparence – není zde dvojí zdanění zisku tak, jak je tomu např. u kapitálových společností.[9]

Kapitálové společnosti existují také dvojího typu: SRO neboli společnost s ručením omezeným, a AS neboli akciová společnost. Tyto společnosti slouží především k investorským záměrům – je zde tedy větší nezávislost společnosti na svých společnících, kteří ručí buď omezeně či vůbec. Co je však potřeba při zakládání těchto společností, je počáteční vklad, který je u SRO minimálně 1 Kč a u AS 2 mil. Kč. Další nevýhodou je dvojí zdanění zisku. Naopak výhodou však je, že jsou společnosti velice snadno formovatelné tak, jak by si to majitelé představovali, mohou být založeny v podstatě za jakýmkoliv účelem a také, jak již bylo výše zmíněno, společníci ručí buď velmi omezeně nebo vůbec.[10]

1.3.4. Zvláštní typy

Jedním ze zvláštních typů společností jsou družstevní společnosti. Ty jsou považovány za jakéhosi hybrida osobních a kapitálových společností. Je zde však podmínka, že družstva se zakládají vždy za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob. Podnikání a vytváření zisku je tedy možné spíše jako vedlejší činnost.[11]

Dále sem patří také neziskové organizace. To jsou entity, které nejsou vytvářeny za účelem podnikání. Na místo toho jsou zakládány pro nějaký speciální účel, který určí zakladatel. Také je třeba podotknout, že i když je název těchto entit neziskové organizace, tak to nutně neznamená, že nejsou schopny generovat zisk. Ba naopak, být schopný generovat zisk bývá většinou hned na druhém místě za hlavním zakladatelským účelem.[12]

---

[9] *ŠILHÁN, J. Úvod do práva obchodních korporací, Obchodní společnosti: přehledová tabulka [přednáška]. Brno: MUNI LAW, 2021.*

[10] *Ibidem*

[11] *Ibidem*

[12] *MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-675-4, str. 8-9.*

Neziskových organizací existuje mnoho druhů. Můžeme je dělit dle mnoha kritérií, jako např. jaká je povinnost registrace, jaký zákon je opravňuje založit, kdo je zakladatelem aj. Patří sem např. zájmová sdružení právnických osob s právní subjektivitou, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti[13]

Pro účely této práce jsou však důležitější příspěvkové organizace. Tento typ se u nás začal vyskytovat již v 50. letech 20. století a dodnes jsou specifikem pro Českou a Slovenskou republiku.[14] Příspěvkové organizace jsou většinou zřizovány územními samosprávnými celky, tedy kraji a obcemi. V některých případech je však může vytvořit i stát. Nejčastěji se s příspěvkovou organizací setkáme v podobě škol, nemocnic, galerií, muzeí, zdravotnických zařízení, kulturních organizací aj. [15]

Fungování příspěvkových organizací je v České republice regulováno mnoha právními předpisy, do kterých mimo jiné patří Ústava, zákon o obcích, zákon o krajích nebo třeba zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.[16] Obecně platí, že příspěvkové organizace jsou zakládány za účelem plnění veřejně prospěšných činností, které plní veřejný zájem. Tento účel je považován za hlavní činnost organizace. Tato činnost tedy většinou není zisková, a proto musí být zřizovatelem dotována. Organizace však může mít také vedlejší činnost, ve které se podnikání nezakazuje, tudíž je možné generovat dodatečný příjem. [17]

1.3.5. Hlavní rozdíly příspěvkových organizací

Tím největším rozdílem příspěvkových organizací od ostatních druhů společností zmíněných výše je především důvod založení. Ve většině případů je při zakládání běžných podniků důvodem podnikání neboli tvorba zisku. Jak již však bylo zmíněno výše, to, že příspěvkové organizace nejsou vytvářeny k tvorbě zisku neznamená, že ho nemohou tvořit. Ba naopak, i tento typ podniku by se měl snažit zisk generovat, avšak až

---

[13] *MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-675-4, str. 63-66.*

[14] *MITWALLYOVÁ, H. Mají příspěvkové organizace v dnešní době své opodstatnění. Právník. 2014, roč. 2014, č. 9, s. 772-792. ISSN 0231-6625, str. 774.*

[15] *Ibidem, str. 776-777.*

[16] *Ibidem, str. 776.*

[17] *Ibidem, str. 777-778.*

jako sekundární činnost tak, aby tato aktivita neohrožovala činnost hlavní, pro kterou byla entita založena. Zde vidíme jistou paralelu s družstvy, které to mají nastavené podobně.

Dalším rozdílem je založení a zrušení. Příspěvkové organizace jsou většinou zakládány veřejnými organizacemi, mezi které patří obce, města, kraje či samotný stát. Tyto územně samosprávné celky také rozhodují o tom, zdali bude příspěvková organizace zrušena. To může být hned z několika důvodů, a to např. neplnění hlavní funkce, nedostatek financí na poskytování dotací nebo naplnění své funkce, kterou bylo dosažení určitého cíle.

Kde však vidíme jistou shodu, je převod příspěvkových organizací. Je totiž možné tyto subjekty převádět stejně jako defaultní podniky. Většinou se však jedná o převod mezi samosprávnými celky jako např. z města na kraj, ve kterém město leží. Děje se tomu tak především z finančních důvodů.

Dále je třeba zmínit také řízení této entity. Jak již vyplývá z rozdílů založení výše, příspěvková organizace není řízena přímo zakladatelem. Většinou se ustanoví profesionální vedení, které je sestavené na základě výběrového řízení. Na pozice se vybírají především osoby, které rozumí problematice hlavní činnosti. V tomhle se tedy příspěvkové organizace podobají spíš profesionálnímu řízení v některých obchodních společnostech, naopak se tímto úplně liší od podnikatelských subjektů OSVČ a sdružení podnikatelů.

1.4. Vybrané metody finanční analýzy

Vybrané metody finanční analýzy popsané níže jsou v tomto případě předmětem technické analýzy. Ta se specializuje na analýzu podniku za pomoci matematických či statistických výpočtů neboli převedení dat ze zdrojů finanční analýzy, která je již uvedena výše, na kvantitativní výsledky.

1.5. Analýza absolutních a tokových ukazatelů

Tento typ analýzy se dělí na horizontální neboli komparativní analýzu a na vertikální analýzu. Obě vychází z účetních závěrek společnosti.[18]

[18] *SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 28.*

1.5.1. Horizontální analýza

Horizontální analýza spočívá v tom, že jsou porovnávány údaje z účetních závěrek za určitá období. Nejdůležitější informací, kterou můžeme z této analýzy vyčíst, je tzv. trend, konkrétně jeho směr, rychlost a rozsah. Snažíme se tedy vysvětlit, proč dochází k nějaké změně, ať už poklesu či nárůstu. Tuto analýzu můžeme ještě rozdělit na analýzu meziročních změn a analýzu trendu dle indexového čísla.[19]

Analýza meziročních změn se používá především na krátkodobé analýzy (zhruba dva až tři roky) porovnávající určitý ukazatel. Porovnává ho buď v celkové hodnotě a ve stanovené měně, nebo v procentech. Nejvhodnější je používat obě tyto hodnoty. Důvodem je relativnost procentních vyjádření, kde padesátiprocentní změna může vypadat dramaticky, avšak po použití absolutního vyjádření v peněžní hodnotě můžeme zjistit, že se jednalo o zvýšení ze zanedbatelné částky. Výhoda tohoto typu je v jeho jednoduchosti, ať už na porozumění, tak na realizaci.[20]

Pro vypočtení této analýzy nám stačí zjistit rozdíl vybraného ukazatele z jednoho období a ukazatele z předchozího období. Vzorec lze dle Bartoše zapsat takto[21]:

$$Absolutní\ změna = ukazatel_t - ukazatel_{t-1}$$

Vzorec č. 1 – Absolutní změna

Procentuální změnu poté zjistíme[22]:

$$Procentuální\ změna = \frac{absolutní\ změna \times 100}{ukazatel_{t-1}}$$

Vzorec č. 2 – Procentuální změna

---

[19] *SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 28.*

[20] *Ibidem, str. 28*

[21] *BARTOŠ, V. Analýza absolutních ukazatelů, Analýza vývoje zisku, Optimalizace kapitálové struktury [přednáška]. Brno: VUT, Fakulta podnikatelská, 2021.*

[22] *Ibidem*

Během používání je však dbát na pár základních pravidel[23]:

- Nelze vypočítat smysluplnou procentuální změnu, pokud je hodnota z jednoho období kladná a hodnota z druhého období záporná a vice versa;
- Pokud v předešlém roce není žádná hodnota, není možné vypočítat procentuální změnu;
- Je nutno brát v potaz relativní a absolutní hodnotu současně (již zmíněno výše);
- Pokud ukazatel má hodnotu v předešlém období, avšak v aktuálním nikoliv, je procentní vyjádření rovno poklesu o sto procent.

Analýza trendu dle indexového čísla je používána především na delší období k porovnání dlouhodobých trendů. Pro fungování této analýzy musíme vybrat základní období, ve kterém se vyskytují sledované ukazatele. Jejich indexová hodnota je v tomto období stanovena na sto. Základní období je tedy referenčním rámcem, proto je vhodné za toto období zvolit běžný rok podniku. Tím je myšlen rok bez zasahování vnějších neovlivnitelných vlivů jako např. zemětřesení, COVID-19 aj. Vzorec pro tento typ analýzy je následující[24]:

$$Indexové\ číslo\ trendu = \frac{Hodnota\ ve\ vybraném\ období}{Hodnota\ v\ základním\ období} \times 100$$

Vzorec č. 3 – Indexové číslo trendu

1.5.2. Vertikální analýza

U vertikální analýzy zjišťujeme, jakou část ať už výsledku hospodaření či z celkových aktiv, obsahuje nějaký konkrétní účet. Každý účet tedy nabývá nějaké části procent, přičemž platí, že součet všech účtů je roven stům procentům. Hlavní důraz tato analýza klade na zdroje financování, z nichž zjistíme, jak je rozděleno financování napříč krátkodobými a dlouhodobými závazky a vlastním kapitálem. Dále se analýza zaměřuje

[23] *SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 28. a také GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str. 178.*

[24] *SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 29-30.*

na složení aktiv, včetně velikost objemu oběžných a dlouhodobých aktiv. Její užitečnost spočívá především ve schopnosti pochopit vnitřní uspořádání účetní závěrky.[25]

Pro vypočtení lze použít následující vzorec[26]:

$$Vertikální\ analýza = \frac{položka\ i}{položka\ n} \times 100$$

Vzorec č. 4 – Vertikální analýza

1.6. Analýza poměrových ukazatelů

Tento typ analýzy je jeden z nejvíce populárních a využívaných nástrojů finanční analýzy. Dle Subramanyama však navzdory výše zmíněnému tvrzení je často nepochopena a její důležitost je zveličována.[27] K tomu, aby byla analýza smysluplná, musí odkazovat na důležitý ekonomický vztah. Samotný matematicky vyjádřený poměr tedy bez ekonomické interpretace nemá velkého využití.[28]

Důležité je si také uvědomit, že poměrové ukazatele jsou počátkem, nikoliv konečným bodem analýzy. To znamená, že pokud ukazatel vykáže zajímavou hodnotu, je třeba dalšího zkoumání, které nám odkryje více zajímavých vztahů či podmínek a trendů. Dále je třeba poznamenat, že poměrové ukazatele je třeba orientovat do budoucna. To znamená, že pokud je ukazatel ovlivněn nějakým faktorem, musíme počítat s jeho pravděpodobným budoucím trendem a velikostí.[29] Těmito faktory mohou být cíle a strategie společnosti, oborový průměr, ekonomické podmínky aj.[30]

Tyto ukazatele dávají do poměru většinou dva typy informací z rozvahy či z výkazu zisků a ztrát. Jejich interpretací bychom měli získat mnoho informací, mezi které patří u

---

[25] SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 31.

[26] BARTOŠ, V. Analýza absolutních ukazatelů, Analýza vývoje zisku, Optimalizace kapitálové struktury [přednáška]. Brno: VUT, Fakulta podnikatelská, 2021.

[27] SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 33.

[28] Ibidem, str. 33.

[29] Ibidem, str. 35.

[30] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 278.

neziskových organizací efektivnost plnění veřejných cílů společnosti, silné a slabé stránky finančního řízení společnosti a možné budoucí ohrožení společnosti. Upravené poměrové ukazatele pro neziskové organizace se zabývají především autarkií, likviditou, typem financování, investičním rozvojem či útlumem, aktivitou a rentabilitou.[31]

1.6.1. Ukazatele aktivity

Tyto ukazatele jsou známy také jako ukazatele využití aktiv či ukazatele provozní účinnosti. Jejich hlavním úkolem je změřit, jak efektivně je společnost schopna plnit každodenní úkoly. Do těchto úkolů patří mimo jiné také vymáhání pohledávek a správa zásob. Také však odrážejí, jak je efektivně řízen pracovní kapitál a dlouhodobá aktiva. Tato efektivnost má přímý dopad na likviditu neboli schopnost společnosti dostát svých krátkodobých závazků, tudíž se tento ukazatel dá použít v menší míře i na zhodnocení likvidity.[32]

K výpočtu tohoto ukazatele se většinou používá kombinace informací z výkazu zisků a ztrát, které se píší do čitatele, a z rozvahy, které se píší do jmenovatele. Zde by však mohlo dojít k jisté nekonzistentnosti, neboť informace z výsledovky odrážejí stav během celého období (většinou ročního), kdežto rozvaha odráží pouze závěrečný stav období. Proto je třeba převést informace z rozvahy na průměrné údaje.[33]

Ukazatelů aktivit je velké množství, přičemž pro správné použití je vždy třeba zkombinovat dva správné druhy informací, jak již bylo zmíněno výše.[34] Dále jsou vypsány vzorce pro výpočet několika ukazatelů aktivity.

Obrat celkových aktiv

Tento ukazatel měří schopnost společnosti generovat příjem s danou velikostí aktiv. Obrat 1,2 by tedy znamenal, že společnost generuje 1,2 eur příjmů na každé 1 euro průměrných aktiv. Vyšší obrat znamená vyšší účinnost. Celková interpretace však může

---

[31] KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 100-101.

[32] Ibidem, str. 278.

[33] KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 278-279.

[34] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 279.

být zkreslena neefektivním řízením pracovního kapitálu. Je tedy dobré před interpretací samostatně analyzovat také ukazatele obratu pracovního kapitálu a stálých aktiv.[35]

$$Obrat\ celkových\ aktiv = \frac{tržby}{průměrná\ celková\ aktiva}$$

Vzorec č. 5 – Obrat celkových aktiv

Obrat stálých aktiv

Obrat stálých aktiv měří, jak efektivně společnost generuje výnosy ze svých investic do stálých aktiv. Vyšší hodnota tohoto poměru značí efektivnější užití stálých aktiv při generování příjmů. Naopak nižší hodnoty značí, že společnost nefunguje na plnou kapacitu, je neefektivní či je na běh společnosti potřeba velké množství kapitálu. Zároveň u tohoto ukazatele záleží na stáří aktiv – novější a méně odepisovaná aktiva jsou v účetní závěrce znát podstatně více než starší již odepsaná aktiva.[36]

$$Obrat\ stálých\ aktiv = \frac{tržby}{průměrná\ stálá\ aktiva}$$

Vzorec č. 6 – Obrat stálých aktiv

Obrat závazků

Obrat závazků udává kolikrát za rok společnost teoreticky splatí své závazky u svých věřitelů. Při vyšší hodnotě může docházet k tomu, že společnost plně nevyužívá dostupné úvěrové prostředky. Vysoká hodnota se však může také objevit, pokud společnost využívá slevy za včasné platby. Pokud je však hodnota příliš nízká, tak společnost může mít problém s včasným prováděním plateb.[37]

---

[35] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 283.

[36] Ibidem, str. 283.

[37] Ibidem, str. 282.

$$Obrat\ závazků = \frac{tržby}{průměrné\ obchodní\ závazky}$$

Vzorec č. 7 – Obrat závazků

Obrat pohledávek

Tento ukazatel měří, jak rychle je společnost schopna vybírat peníze od dlužníků. Vysoký poměr může značit efektivní úvěrování a vymáhání pohledávek, avšak pokud je poměr příliš vysoký, může značit příliš přísnou inkasní politiku. Tím může společnost přijít o dlužníky, kteří si mohou vybrat věřitele s mírnějšími podmínkami.[38]

$$Obrat\ pohledávek = \frac{výnosy}{průměr\ pohledávek}$$

Vzorec č. 8 – Obrat pohledávek

Obrat zásob

Ukazatel, který udává, jaké množství zdrojů je obsaženo v zásobách. Čím je ukazatel vyšší, tím kratší je doba držení zásoby. Často bývá používán spolu s oborovými normami.[39]

$$Obrat\ zásob = \frac{tržby}{průměrná\ zásoba}$$

Vzorec č. 9 – Obrat zásob

Dále je ještě třeba poznamenat, že existují upravené vzorce, které nám dávají informaci o době obratu. Zde je účelné brát informace z rozvahy tak, jak jsou na konci roku, a nikoliv průměrné. Tato doba se vypočítá následovně[40]:

---

[38] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 280-281.

[39] Ibidem, str. 280-281.

[40] Ibidem, str. 280.

Doba obratu jednotlivých ukazatelů

$$Doba\ obratu\ vybraného\ ukazatele = \frac{počet\ dnů\ ve\ vybraném\ období}{obrat\ vybraného\ ukazatele}$$

Vzorec č. 10 – Doba obratu vybraného ukazatele

Obrat kapitálu

Popisuje, kolikrát se společnosti vložený kapitál vrátí do jejího fungování. Obecně platí, že čím vyšší hodnota, tím lepší.[41]

$$Obrat\ kapitálu = \frac{celkové\ výnosy}{celková\ pasiva}$$

Vzorec č. 11 – Obrat kapitálu

Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

„Ukazatel … upozorňuje na míru náročnosti daného oboru na dlouhodobý majetek, při stanovení standardní (komparativní) hodnoty by snížení ukazatele pod tuto hodnotu představovalo ohrožení municipální firmy z nedostatku saturace potřebným dlouhodobým majetkem. Naopak výrazné převýšení uznané standardní hodnoty by bylo výrazem neekonomického vázaní zdrojů v dlouhodobém majetku ve vztahu k úrovni výnosů. "[42]

$$míra\ vázanosti\ fixních\ aktiv\ na\ výnosech = \frac{fixní\ aktiva}{výnosy\ celkem}$$

Vzorec č. 12 – Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

Tento ukazatel se snaží zjistit, jak mezi sebou fungují vazby doby obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků a jak ovlivňují hospodářský výsledek společnosti.[43]

---

[41] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 120.*

[42] *Ibidem, str. 121.*

[43] *Ibidem, str, 124.*

$$Poměr\ dob\ obratu = \frac{\frac{průměrná\ hodnota\ krátkodobých\ pohledávek}{provozní\ výnosy\ celkem}}{\frac{průměrná\ hodnota\ krátkodobých\ závazků}{provozní\ náklady\ celkem}}$$

Vzorec č. 13 – Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

Hodnota by měla dosahovat výše 1. Ta by značila vyrovnaný stav mezi výše zmíněnými obratovými hodnotami. Hodnota, která je větší než jedna, může znamenat příliš dlouhou dobu splatnosti pohledávek. Naopak hodnota menší než jedna znamená, že si společnost může dovolit zvýšit dobu splatnosti svých pohledávek bez toho, aniž by se bála o své solventní zdraví.[44]

1.6.2. Ukazatele likvidity

Ukazatele aktivity měří schopnost společnosti dostát svým krátkodobým závazkům. Ukazuje, jak rychle se aktiva mění v peníze. Potřebná úroveň likvidity se mění s každou individuální společností a také s každým průmyslovým odvětvím.[45]

K tomu, abychom zjistili, zdali společnost má adekvátní likviditu, musíme porovnat její historické, současné, a i možné budoucí požadavky na financování. Dalšími faktory, které je třeba brát v potaz, jsou podmíněné závazky jako např. akreditivy či finanční záruky. Pro výpočet jsou využívána data z konečné rozvahy.[46]

Běžná likvidita

Běžná likvidita ukazuje, zdali je společnost schopna dostát svým krátkodobým závazkům. Hodnota tohoto ukazatele byla v minulosti doporučena na vyšší než 2, avšak dnes mnoho firem úspěšně funguje s hodnotou nižší. Před tímto ukazatelem je vhodné vypočítat také obrat pohledávek a obrat zásob zboží.[47]

---

[44] KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 124.

[45] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 284.

[46] Ibidem, str. 285

[47] GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str. 221-222.

$$Běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky}$$

Vzorec č. 14 – běžná likvidita

Pohotová likvidita

Acid-test ratio, neboli v České republice také pohotová likvidita, hodnotí celkovou úroveň likvidity, ve které zhodnocuje oběžná aktiva bez zásob a krátkodobé závazky. Správnou hodnotu ukazatele je těžké určit, protože se liší s každým podnikem a průmyslovým odvětvím. Před tímto ukazatelem se doporučuje vypočítat také obrat pohledávek, který nám pomůže vytvořit si obrázek o potřebné úrovni likvidity pro danou společnost.[48]

$$Pohotová\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky}$$

Vzorec č. 15 – pohotová likvidita

Okamžitá likvidita

Tento ukazatel zkoumá úroveň likvidity, který z oběžných aktiv vylučuje jakékoliv zásoby, pohledávky a jiné. Je čistě zaměřený na hotové peníze a jejich ekvivalenty jako jsou např. cenné papíry. Příliš vysoká hodnota může znamenat, že společnost nepoužívá svoje peněžní prostředky s největší efektivitou. Naopak příliš nízká hodnota může znamenat okamžitý problém se schopností dostát svým závazkům.[49]

$$Okamžitá\ likvidita = \frac{peněžní\ prostředky + ekvivalenty}{krátkodobé\ závazky}$$

Vzorec č. 16 – Okamžitá likvidita

---

[48] *GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str. 222-223.*

[49] *Ibidem, str. 224.*

Pracovní kapitál, resp. Čistý pracovní kapitál

Jedná se o stavovou veličinu informující o volných prostředcích, které společnost může použít pro běžnou provozní činnost. Jde ji tedy popsat také jako finanční prostor, ve kterém se management může pohybovat a se kterým může pracovat.[50]

$$Pracovní\ kapitál = oběžná\ aktiva - krátkodobé\ závazky$$

Vzorec č. 17 – Pracovní kapitál

1.6.3. Ukazatele zadluženosti (solventnosti)

Ukazatel zadluženosti měří schopnost společnosti dostát svým dlouhodobým závazkům. Také poskytuje informace o relativní výši dluhu v kapitálové struktuře společnosti a o přiměřenosti výnosů a peněžních toků k pokrytí úrokových nákladů a dalších stálých poplatků jako např. leasing či nájem. Díky tomuto ukazateli můžeme dále zkoumat finanční páku společnosti a také může pomoci ocenit dluhové cenné papíry a bonity.[51]

Celková zadluženost

Celková zadluženost měří procento celkových aktiv financovaných dluhem. V tomto vzorci se používá v čitateli celkový dluh, čímž je myšlen součet úročeného krátkodobého a dlouhodobého dluhu. Hodnota 0,4 by tedy znamenala, že 40 procent aktiv společnosti je financováno pomocí dluhového financování. Obecně platí, že vyšší dluh znamená vyšší finanční riziko a tím i nižší solventnost.[52]

$$Celková\ zadluženost = \frac{celkový\ dluh}{celková\ aktiva}$$

Vzorec č. 18 – Celková zadluženost

---

[50] *GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str. 117*

[51] *ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 288.*

[52] *Ibidem, str. 289.*

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování měří množství dluhového kapitálu v poměru k vlastnímu kapitálu. Platí stejné pravidlo jako u poměru výše – čím vyšší je poměr, tím je nižší solventnost.

$$Koeficient\ samofinancování = \frac{celkový\ dluh}{celkový\ vlastní\ kapitál}$$

Vzorec č. 19 – Koeficient samofinancování

Finanční páka

Tento ukazatel měří množství celkových aktiv podporovaných každou jednou peněžní jednotkou vlastního kapitálu. Hodnota 3 by tedy znamenala, že každé 1 euro vlastního kapitálu podporuje 3 eura celkových aktiv. Dále platí, že čím je poměr vyšší, tím je společnost zadluženější ve smyslu využívání dluhů a jiných závazků k financování aktiv.[53]

$$Finanční\ páka = \frac{průměrná\ celková\ aktiva}{průměrný\ celkový\ vlastní\ kapitál}$$

Vzorec č. 20 – Finanční páka

1.6.4. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability měří schopnost společnosti generovat tržby ze svých zdrojů během určitého období. Také nám poskytuje informace o konkurenčním postavení na trhu a o kvalitě jejího řízení. [54]

ROI

ROI neboli ukazatel rentability vloženého kapitálu měří zisky, které společnost vydělá z veškerého investovaného kapitálu, a ukazuje, jak dobře firma využívá základnu svých aktiv. Dále tento poměr měří schopnost firmy odměňovat dlouhodobé investory a také

[53] *ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 289-290.*

[54] *Ibidem, str. 291*

atraktivnost pro investory nové. Na co však tento ukazatel nehledí, je způsob financování investice.[55]

$$ROI = \frac{EBIT}{celkový\ kapitál}$$

Vzorec č. 21 - ROI

ROA[56]

ROA neboli ukazatel rentability celkových vložených aktiv měří návratnost, kterou společnost získá ze svých aktiv. Platí, že čím vyšší hodnota, tím větší příjem generuje jejími aktivy.[57]

$$ROA = \frac{provozní\ zisk\ EBIT}{průměrná\ celková\ aktiva}$$

Vzorec č. 22 – ROA

ROE

ROE neboli ukazatel vlastního kapitálu měří návratnost, kterou společnost získá ze svého vlastního kapitálu.[58]

$$ROE = \frac{EAT}{průměrný\ celkový\ vlastní\ kapitál}$$

Vzorec č. 23 – ROE

ROS

ROS neboli ukazatel rentability tržeb měří zisk vztažený k tržbám.[59]

---

[55] GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str.304.

[56] Pozn. – K tomuto ukazateli existuje několik verzí výpočtů. V práci je vybrán a používán pouze jeden z nich.

[57] ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 293.

[58] Ibidem, str. 293.

[59] Ibidem, str. 293.

$$ROS = \frac{zisk}{tržby}$$

Vzorec č. 24 – ROS

U rentability opět narážíme na již výše zmiňovaný problém, že neziskové organizace nejsou primárně zřizovány k tomu, aby tvořily zisk. Význam těchto ukazatelů však roste, pokud organizace provozuje sekundární hospodářskou činnost, která se snaží pokrýt případnou ztrátovost hlavní činnosti.[60]

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti je ukazatel efektivnosti. Udává nám informaci o tom, zdali je hospodářská neboli sekundární činnost dostatečně užitečná pro naši společnost, a zdali ji můžeme použít k podpoře hlavní činnosti.[61]

$$r_{NDČ} = \frac{HV_{DČ}}{N_{DČ}} \times 100$$

Vzorec č. 25 – Rentabilita nákladů doplňkové činnosti

Kde:

- $HV_{DČ}$ = hospodářský výsledek doplňkové činnosti
- $N_{DČ}$ = náklady doplňkové činnosti

Hodnota by měla být kladná a nejlépe větší než 100 %. Pokud by byla hodnota záporná, tak je třeba začít uvažovat o zrušení této činnosti či k najití způsobu, jak funkci činnosti posílit.[62]

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

Tento ukazatel udává, v jaké výši je ziskem z doplňkové činnosti pokrývána ztráta z hlavní činnosti. Je tu tedy zkoumána samotná funkčnost doplňkové činnosti. K tomuto

---

[60] BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9, str. 184.

[61] KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 107.

[62] Ibidem, str. 107.

vzorci je třeba poznamenat, že má smysl ho použít pouze tehdy, pokud je výsledek hospodaření z hlavní činnosti záporný.

$$Z'' = \frac{zisk_{DČ}}{ztráta_{HČ}} \times 100$$

Vzorec č. 26 – Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

1.6.5. Ukazatele na bázi cash flow

Ukazatel na bázi cash flow poskytuje informace, které jsou důležité k porozumění minulé, ale i budoucí výkonnosti. Jsou to především informace o peněžních příjmech a platbách společnosti, avšak spadají sem také informace o provozních, investičních a finančních aktivitách. Další použití můžeme najít při porovnání, kdy nám ukazatele poskytují efektivní porovnávací hodnotu, která slouží ke srovnávání několika společností či odvětví. Ukazatele zmíněné níže spadají do ukazatelů výkonnosti a ukazatelů solventnosti.[63]

Rentabilita tržeb

Tento ukazatel udává informaci, kolik hotovosti je vyděláno za každou peněžní jednotku tržeb.[64]

$$Rentabilita\ tržeb = \frac{CF\ z\ provozní\ činnosti}{roční\ tržby}$$

Vzorec č. 27 – Rentabilita tržeb

Rentabilita celkového kapitálu

Rentabilita celkového kapitálu udává hotovost, která je generována ze všech možných zdrojů.[65]

---

[63] *ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 251-253.*

[64] *Ibidem, str. 252.*

[65] *Ibidem, str. 252.*

$$Rentabilita\ celkového\ kapitálu = \frac{CF\ z\ provozní\ činnosti}{průměrný\ celkový\ kapitál}$$

Vzorec č. 28 – Rentabilita celkového kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu vykazuje hodnotu, která nám říká, kolik hotovosti je generováno ze všech možných zdrojů.[66]

$$Rentabilita\ vlastního\ kapitálu = \frac{CF\ z\ provozní\ činnosti}{průměrný\ vlastní\ kapitál}$$

Vzorec č. 29 – Rentabilita celkového kapitálu

Stupeň oddlužení

Stupeň oddlužení měří schopnost společnosti financovat závazky z vlastních prostředků.[67]

$$Stupeň\ oddlužení = \frac{CF\ z\ provozní\ činnosti}{cizí\ kapitál}$$

Vzorec č. 30 – Stupeň oddlužení

1.6.6. Provozní ukazatele

Provozní ukazatele nám udávají informace, které se vztahují k nákladům a které nám pomohou při jejich řízení. Jejich zdrojem jsou především tokové veličiny.[68]

---

[66] *ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. International Financial Statement Analysis. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8, str. 252.*

[67] *Ibidem, str. 252.*

[68] *Ibidem, str. 252.*

Materiálová náročnost výnosů

Hodnota tohoto ukazatele vyjadřuje zatížení výnosů spotřebovaným materiálem a energiemi.[69]

$$Materiálová\ náročnost\ výnosů = \frac{spotřeba\ materiálu\ a\ energie}{výnosy\ (bez\ mimořádných)}$$

Vzorec č. 31 – Materiálová náročnost výnosů

Nákladovost výnosů

Nákladovost výnosů měří zatížení společnosti celkovými náklady. Obecně platí, že by hodnota měla klesat.[70]

$$Nákladovost\ výnosů = \frac{náklady}{výnosy\ (bez\ mimořádných)}$$

Vzorec č. 32 – Nákladovost výnosů

1.6.7. Ukazatele autarkie

Pojem autarkie nám značí míru soběstačnosti neziskové organizace. Tento druh ukazatelů je typický pro tento typ organizací. Pro běžné typy podniků se nepoužívá. Důvodem použitelnosti na neziskové organizace je především častá nepoužitelnost výsledku hospodaření těchto entit, a to proto, že nejsou primárně zřizovány jako ziskové firmy, a také proto, že tento výsledek je zachycován na akruální bázi, který je odtržený od cash flow.[71]

[69] *SEDLÁČEK, J., I. JINDŘICHOVSKÁ, D. REMEŠ, K. ŠTEKER a S. HÁJEK. Finanční analýza podniku: metody, ukazatele, využití v praxi. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6, str.71.*

[70] *Ibidem, str. 71*

[71] *Ibidem, str. 101.*

Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

„Autarkie hlavní činnosti na výnosově nákladové bázi odráží míru, v jaké je municipální firma soběstačná z hlediska pokrytí svých nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů, a to v procentech.“[72] Vzorec vypadá následovně:

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{výnosy_{H\check{C}}}{náklady_{H\check{C}}} \times 100$$

Vzorec č. 33 – Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

Vzorec by měl dosahovat hodnoty lehce pod 100 %. Pokud by hodnota byla o dost menší než 100 %, je třeba provést podrobnější strukturální analýzu příjmové a výdajové oblasti pro zjištění hlavního důvodu. Řešením bývá vyrovnání prostřednictvím doplňkové činnosti organizace. Pokud ukazatel dosahuje hodnoty nad 100 %, může to znamenat neefektivní rozdělení volných peněžních prostředků.[73]

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

Význam tohoto ukazatele spočívá v poskytnutí informace, zdali bylo generováno dostatek příjmů na pokrytí výdajů.[74]

$$A_{CF} = \frac{příjmy}{výdaje} \times 100$$

Vzorec č. 34 – Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

Výše hodnoty by měla být stejná jako v minulém případě, měla by se tedy blížit ke 100 %.[75]

---

[72] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 102.*

[73] *BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9, str. 182.*

[74] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 103.*

[75] *Ibidem, str. 103.*

Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech

Poskytuje informaci o podílu rozpočtových prostředků na financování produkce neziskové organizace.

$$A_{NID} = \frac{NID}{NIP_y} \times 100$$

Vzorec č. 35 – Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech

Kde:

- NID = neinvestiční dotace
- NIP_y = neinvestiční příjmy

Hodnota by se měla pohybovat opět pod 100 % a zbytek ke stu by měly vyplňovat uživatelské poplatky a příjmy z doplňkové činnosti.[76]

1.6.8. Ukazatele financování

U neziskových organizací mají ukazatele financování trochu jiné postavení. Je totiž třeba brát v potaz, že způsob financování se od jiných typů společností výrazně liší. Jak již bylo zmíněno výše, u neziskových organizací převažují ve financování veřejné prostředky. Zároveň mají neziskové organizace cizí zdroje alokované především v krátkodobých závazcích, které mohou být k dodavatelům, zaměstnancům aj.[77]

Míra finanční nezávislosti (stability)

Tento ukazatel je stavovým okamžikovým indikátorem. Hodnota by se měla pohybovat nad 70 %, liší se však s oborem. Velký vliv na tento ukazatel má také fakt, zdali společnost vlastní či nevlastní nemovitost. Hodnotě je třeba věnovat větší pozornost, pokud by klesla pod 50 %. Pod 30 % již hodnota naznačuje, že je entita nestabilní.[78]

---

[76] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 104.*

[77] *Ibidem, str. 126.*

[78] *Ibidem, str. 127.*

$$Míra\ finanční\ nezávislosti = \frac{vlastní\ kapitál}{kapitál} \times 100$$

Vzorec č. 36 – Míra finanční nezávislosti (stability)

Míra věřitelského rizika

Míra věřitelského rizika hodnotí míru účasti cizího kapitálu na finančních zdrojích. Zde je vhodné pozorovat, zdali je cizí kapitál úročen či nikoliv. Při nulových či téměř nulových úrocích se společnosti vyplatí podíl takového financování maximalizovat. Problémem však zůstává možné nebezpečí v podobě finanční nestability či případně i insolventnosti.[79]

$$Míra\ věřitelského\ rizika = \frac{cizí\ kapitál}{celkový\ kapitál} \times 100$$

Vzorec č. 37 – Míra věřitelského rizika

1.6.9. Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Tyto ukazatele jsou uváděny pro běžné podniky velice zřídka. Pro neziskové organizace jsou však velice důležité a mohou odhalit spoustu důležitých informací jako např. v jaké kvantitě a kvalitě se nachází majetek neziskové organizace, který jí pomáhá naplňovat své veřejné cíle, popřípadě vytvářet veřejné produkty. Na základě hodnoty ukazatele tedy můžeme dále doporučit, jak rozhodovat o rozsahu pořizování majetku (především fixní aktiva).[80]

Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku

Tento koeficient udává, jak moc je investiční majetek opotřebován. *„… čím větší hodnota, tím větší tlaky na získání minimálně restitučních investic v případě, že se jedná o stále potřebný investiční majetek, že nedochází k inovačním či strukturálním změnám produkce.“*[81]

---

[79] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 128.*

[80] *Ibidem, str. 133.*

[81] *Ibidem, str. 134.*

$$Koeficient\ opotřebení\ DM = 1 - \frac{souhrn\ zůstatkových\ cen\ DM}{souhrn\ pořizovacích\ cen\ DM}$$

Vzorec č. 38 – Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku

Míra investičního rozvoje

Míra investičního rozvoje ukazuje, v jaké míře je nezisková společnost schopna během jednoho roku rozšířit svůj investiční majetek z odpisů. *„Čím větší rozvoj municipální firmy je uvažován, tím méně budou odpisy dostačovat jako zdroj krytí investic, a tím více budou muset být hledány jiné zdroje krytí, resp. Nárokovány investiční dotace z veřejných rozpočtů.“*[82]

$$míra\ investičního\ rozvoje = \frac{investice\ brutto}{odpisy}$$

Vzorec č. 39 – Míra investičního rozvoje

1.7. Analýza soustav ukazatelů

Problémem jednotlivých ukazatelů (nejen těch zmíněných výše) je to, že pro zhodnocení celkové finančně ekonomické situace a výkonnosti společnosti jich musíme použít a zkombinovat velké množství. Taková analýza může být tedy zdlouhavá a složitá. Proto se spousta ekonomů snaží přijít na jeden syntetický ukazatel, který by uměl finanční zdraví komplexně popsat za pomocí „jednoho čísla“. Pár výsledků takového snažení se pokusím naznačit níže.[83]

Obecným problémem těchto ukazatelů je fakt, že mají nižší vypovídající schopnost. Jsou tedy *„… vhodné pouze pro rychlé a globální srovnání řady podniků a mohou sloužit jako orientační podklad pro další hodnocení.“*[84] Nicméně podstata těchto ukazatelů zůstává – cílem je zjednodušit a sjednotit jednotlivé ukazatele do jednoho obecného modelu. Ten lze v případě potřeby rozložit na jednotlivé ukazatele a jít více do hloubky. Soustavy

---

[82] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 135.*

[83] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 70.*

[84] *Ibidem, str. 70.*

ukazatelů můžeme dělit do dvou skupin – pyramidové soustavy ukazatelů a účelově vybrané skupiny ukazatelů.[85]

1.7.1. Pyramidové soustavy ukazatelů

Pyramidové soustavy jsou hierarchicky uspořádané ukazatele. Spočívají v tom, že jsou matematicky úzce spjaty, ať už aditivně či multiplikativně, a zároveň mají vztahy nadřazenosti a podřazenosti. Jejich cílem je popsání vzájemné závislosti jednotlivých ukazatelů a také analýza vnitřních vazeb. Vytváří tedy pyramidu, do které se tyto ukazatele pro lepší přehlednost graficky zaznamenávají.[86]

Ukazatel Du Pont

Nejznámějším ukazatelem pyramidového typu je ukazatel prvně použit ve společnosti Du Pont de Nomeurs, podle kterého získala své jméno. Tento ukazatel je zaměřen na rozklad rentability vlastního kapitálu a vypadá následovně[87]:

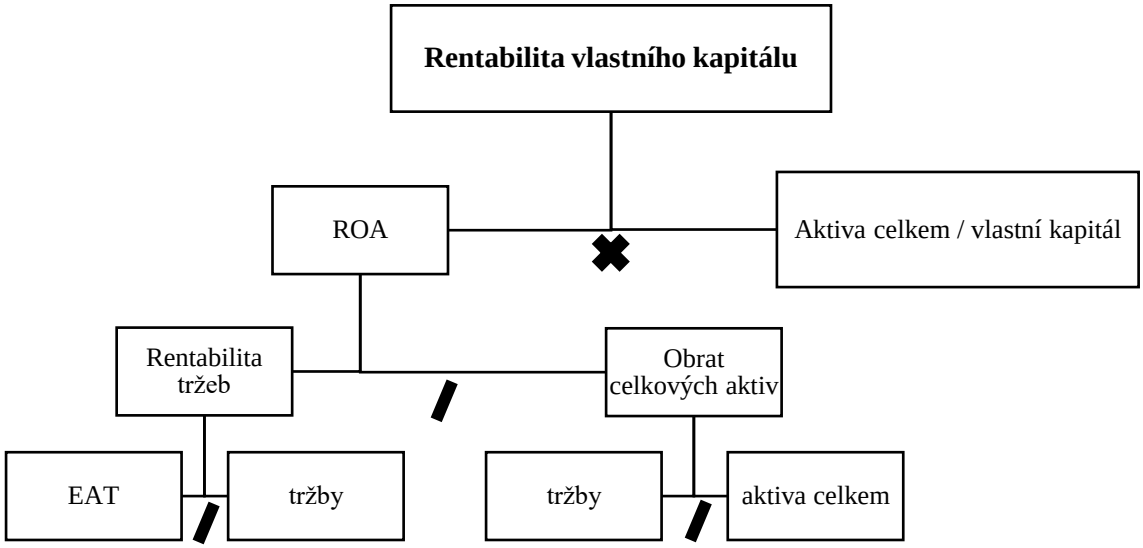

Vzorec č. 40 – Du Pont

[85] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 70.*

[86] *Ibidem, str. 70.*

[87] *Ibidem, str. 71.*

Toto je zkrácená pyramida Du Pont ukazatele. Mohli bychom pokračovat v rozkladu čistého zisku na rozdíl tržeb a celkových nákladů, či v rozkladu celkových aktiv na stálá, oběžná a ostatní aktiva, avšak pro účely práce a vysvětlení pyramidových ukazatelů nám postačí tato zkrácená verze. Pravá strana pyramidy nám udává převrácený ukazatel equity ratio neboli pákový efekt, o kterém již byla zmínka u poměrových ukazatelů.

Ukazatel aktiv v poměru se zdroji

Kromě rozkladu DuPont, který je zaměřený především na ziskové společnosti, existuje ještě mnoho dalších, mezi kterými jsou i upravené ukazatele pro lepší použití u neziskových společností. Mezi ty patří např. ukazatel aktiv v poměru se zdroji, kde za pomocí rozkladu blíže zkoumáme aktiva, či ukazatel příjmů v poměru s výdaji, kde po rozkladu zjistíme více informací o složení příjmů.[88]

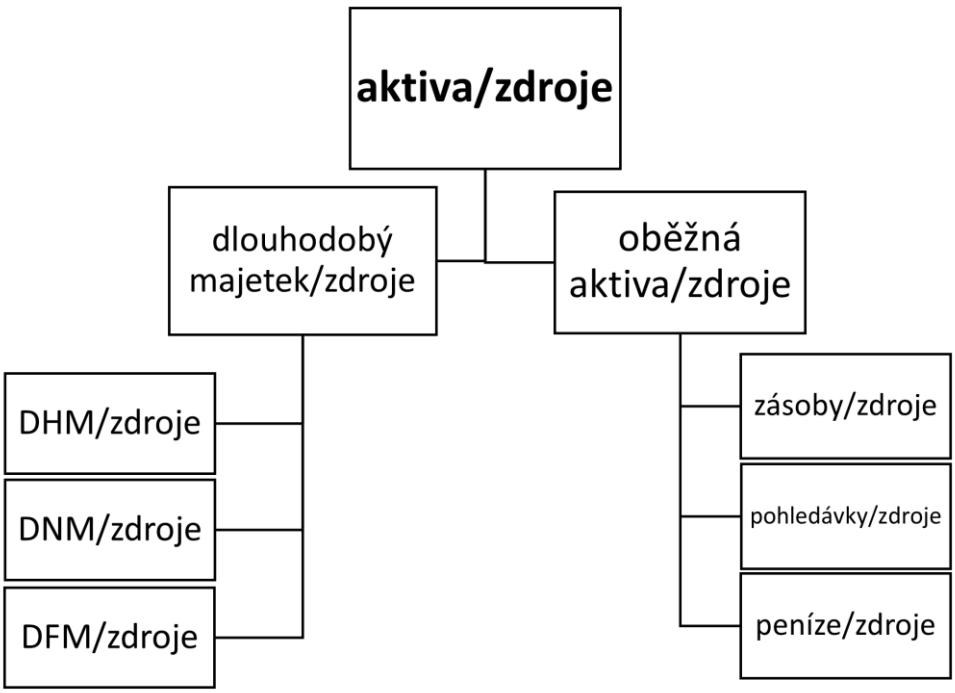

Vzorec č. 41 – aktiva/zdroje

Autor se pro účely práce rozhodl představit zkrácený ukazatel (jde dále rozkládat na ještě menší prvky), který podává bližší informace o struktuře majetku v relaci k celkovému

[88] *BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9, str. 185-186.*

kapitálu. Slouží především k tomu, že by po použití mělo být jasné, která skupina majetku je kapitálově nejnáročnější.[89]

1.7.2. Soustavy účelově vybraných ukazatelů

U účelově vybraných skupin ukazatelů je cílem *„kvalitně diagnostikovat finanční situaci firmy, respektive předpovědět její další vývoj na základě jednočíselné charakteristiky“*[90] Dělíme je na dvě základní skupiny, a to bonitní a bankrotní modely. Bonitní se zaměřují na hodnocení bonity dané společnosti a na základě toho ji zařazují z hlediska mezifiremního srovnávání. Bankrotní se naopak snaží předpovědět, zdali společnost dokáže do budoucna fungovat, či zbankrotuje.[91]

1.7.2.1. Bonitní modely

Bonitní modely se obecně snaží zanalyzovat finanční zdraví společnosti a následně toto zdraví porovnat s ostatními společnostmi. Závěrem je poté zařazení společnosti mezi „dobré“ či „špatné“ společnosti.[92] Tyto modely jsou silně vázány na kvalitu informací, které se týkají používaných poměrových ukazatelů.[93]

1.7.2.2. Bankrotní modely

Cílem bankrotních modelů je zjistit, zdali je společnost na cestě k bankrotu, či nikoliv. To pozná na základě analýzy likvidity, výše čistého pracovního kapitálu či rentability celkového vloženého kapitálu.[94]

---

[89] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 148-149.*

[90] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 71.*

[91] *Ibidem, str. 71.*

[92] *Ibidem, str. 72.*

[93] *Ibidem, str. 77.*

[94] *Ibidem, str. 72.*

Altmanovo Z-skóre

Tento model používá pět finančních poměrů, které byly upraveny konstantami tak, aby se maximalizovala pravděpodobnost správného určení bankrotu. Vzorec pro výpočet je následující[95]:

$$Z = 0{,}012 \times X_1 + 0{,}014 \times X_2 + 0{,}033 \times X_3 + 0{,}006 \times X_4 + 0{,}010 \times X_5$$

Vzorec č. 42 – Altmanovo Z-skóre pro a.s.

Kde:

- X_1 = pracovní kapitál / celková aktiva
- X_2 = EAT / celková aktiva
- X_3 = EBIT / celková aktiva
- X_4 = tržní hodnota vlastního kapitálu / celkové dluhy
- X_5 = celkové tržby / celková aktiva

Čím je hodnota nižší, tím je pravděpodobnější, že společnost zbankrotuje. Jako hraniční hodnota bylo určeno číslo 1,81. Pokud hodnota Z-skóre vyjde nižší než je toto číslo, má společnost silné finanční problémy a nejspíše zbankrotuje. Opakem je hodnota 2,99, kde platí, že společnosti se Z-skórem nad tuto hodnotu mají uspokojivou finanční situaci. V oblasti mezi těmito dvěma hodnotami je tzv. šedá zóna.

Je však třeba podotknout, že konkrétně tento vzorec Altman vytvořil v roce 1968 pro společnosti s veřejně obchodovatelnými akciemi. Pro větší generalizaci byl později vytvořen další vzorec, u kterého byly změněny číselné konstanty a proměnná X_4[96]:

$$Z = 0{,}717 \times X_1 + 0{,}847 \times X_2 + 3{,}107 \times X_3 + 0{,}420 \times X_4 + 0{,}998 \times X_5$$

Vzorec č. 43 - Altmanovo Z-skóre zobecněno

Kde:

---

[95] *GIBSON, Charles H. Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5, str. 455.*

[96] *SUBRAMANYAM, K.R. Financial statement analysis. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2, str. 584.*

- X_1 = pracovní kapitál / celková aktiva
- X_2 = EAT / celková aktiva
- X_3 = EBIT / celková aktiva
- X_4 = základní jmění / celkové dluhy
- X_5 = celkové tržby / celková aktiva

Vyhodnocení je shodné jako u předešlého vzorce, avšak se změnou konstant. Ty se změnili na 2,9, jakožto horní hranice pro uspokojivou finanční situaci, a 1,2, kde společnosti se skórem pod tuto hodnotu mají silné finanční problémy. Mezi těmito hodnotami je opět šedá zóna.

Index IN05

Tento ukazatel, který vytvořili manželé Neumaierovi, prošel od svého vzniku několika aktualizacemi. Nejnovějším je index IN05, který byl modifikován z původního IN indexu v roce 2005. Hlavní změnou je váha ukazatele rentability celkového vloženého kapitálu, která byla z původní hodnoty 3,92 upravena na hodnotu 3,97, a zároveň byla změněna i interpretace výsledné hodnoty, kterou uvedu níže. Vzorec pro IN05 je tedy následující[97]:

$$IN05 = 0{,}13 \times \frac{A}{CZ} + 0{,}04 \times \frac{EBIT}{\text{Ú}} + 3{,}97 \times \frac{EBIT}{A} + 0{,}21 \times \frac{VÝN}{A} + 0{,}09 \times \frac{OA}{KZ + KB\text{Ú}}$$

Vzorec č. 44 – Index IN05

Kde:

- A = aktiva, resp. pasiva
- OA = oběžná aktiva
- EBIT = zisk před úroky a zdaněním
- VÝN = výnosy
- CZ = cizí zdroje
- KZ = krátkodobé závazky

[97] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 76.*

- Ú = nákladové úroky
- KBÚ = krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

Platí, že pokud je hodnota indexu větší než 1,6, tak podnik vytváří hodnotu s pravděpodobností 67 %. Pokud je však hodnota pod 0,9, pak hodnotu podnik netvoří s pravděpodobností 86 %. Mezi těmito hodnotami se vyskytuje šedá zóna, což v tomto případě znamená, že podnik sice netvoří hodnotu, ale ani nebankrotuje.[98]

BAMF

Model BAMF je upravený vzorec bilanční analýzy, který zohledňuje specifika neziskových organizací. Jak lze vidět z níže uvedeného vzorce, jedná se o aritmetický průměr sedmi veličin. Pokud některá z proměnných nelze být vypočítána, stačí ji ze vzorce vypustit a snížit číslo u jmenovatele o počet vynechaných proměnných.[99]

$$BAMF = \frac{L + AA + F + R + AE + P + I}{7}$$

Vzorec č. 45 - BAMF

Kde:

- L = pohotová likvidita $= \frac{finanční\ majetek}{krátkodobé\ závazky + běžné\ úvěry}$
- AA = aktivita = $\frac{\frac{průměrné\ pohledávky}{výnosy}}{\frac{průměrný\ krátkodobý\ cizí\ kapitál}{náklady}}$
- F = financování = $\frac{vlastní\ kapitál}{celkový\ kapitál}$
- R = rentabilita = $\frac{Zisk_{VČ}}{Ztráta_{HČ}}$
- AE = autarkie = $\frac{výnosy}{náklady}$
- P = produktivita práce = $\frac{\frac{přidaná\ hodnota}{počet\ zaměstnanců}}{250}$

[98] *RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8, str. 76.*

[99] *Ibidem, str. 182-183.*

- I = míra rozvoje (útlumu) = $\frac{oprávky}{investice\ brutto}$

Pokud chceme neziskovou organizaci hodnotit pozitivně, měla by hodnota tohoto ukazatele být vyšší než 1. Ovšem předpokladem pro opravdovou bonitu je vyváženost všech výsledků. Pokud je hodnota nižší než 1, firma nemá dobrou bonitu.[100]

KAMF

Ukazatel KAMF sleduje bonitu neziskových organizací. Existují dva typy, a to KAMF, který se zabývá hodnocením bonity u neziskových organizací bez doplňkové činnosti, a KAMF*, který se zabývá hodnocením bonity u neziskových organizací s doplňkovou činností. Oba typy však obsahují ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů, ukazatel okamžité likvidity, ukazatel obratu kapitálu a ukazatel produktivity práce. Tyto ukazatele jsou zvlášť ohodnoceny dle tabulky níže od čísla 1 (velmi dobrý) do 5 (alarmující). Tato hodnocení jsou poté zprůměrována pomocí aritmetického průměru pro závěrečné bonitní hodnocení entity.[101]

Pro účely práce byl zvolen ukazatel KAMF*:

1) $(výnosy_{HČ}/náklady_{HČ}) \times 100$
2) $(výsledek\ hospodaření_{DČ}/náklady_{DČ}) \times 100$
3) $\left(\frac{zisk_{DČ}}{ztráta_{HČ}}\right) \times 100$
4) $(finanční\ majetek/krátkodobý\ cizí\ majetek) \times 100$
5) $(výnosy/průměrný\ kapitál) \times 100$
6) $(přidaná\ hodnota/osobní\ náklady) \times 100$

Vzorec č. 46 – KAMF*

[100] *BOUKAL, P. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9, str. 188.*

[101] *KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2, str. 185-186..*

Tabulka č. 1 – Stupnice hodnocení KAMF*

Ukazatel	Stupnice hodnocení				
	1	2	3	4	5
	Velmi dobrý	dobrý	Střední	Špatný	Alarmující
1)	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
2)	> 30 %	> 15 %	> 5 %	< 5 %	Záporná hodnota
3)	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
4)	> 40 % et < 60 %	> 20 % et < 40 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
5)	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
6)	> 200 %	> 150 %	> 120 %	> 100 %	< 100 %

1.8. Nepoužitelnost některých ukazatelů

Vzhledem k tomu, že spousta ukazatelů zmíněných výše je koncipováno na použití v běžném podniku, je velice pravděpodobné, že některé z nich nebudou moci být použity na příspěvkovou organizaci. Autor spatřuje problém především v ukazatelích, které pracují se ziskem. Příspěvková organizace je totiž často ztrátová, alespoň v hlavní činnosti.

Druhý problém může nastat, pokud některý z ukazatelů bude kombinovat data z výkazu zisků a ztrát pro vedlejší činnost a data z rozvahy. Ta je totiž vedena pro celou organizaci v celku a nerozlišuje rozdíl mezi hlavní a vedlejší činností. Pokud tedy je v ukazateli porovnáván např. zisk vedlejší činnosti v poměru s aktivy či pasivy, výsledek nelze interpretovat, protože aktiva a pasiva zisk mnohonásobně převyšují.

I přes výše uvedené problémy se však autor pokusil vypočítat všechny ukazatele z teoretické části a případný problém nepoužitelnosti v praktické části uvedl. Jediný typ ukazatelů, který autor nebyl schopen zpracovat, jsou ukazatele cash flow a ukazatele, které pracují konkrétně s příjmy a výdaji. JFO totiž tento typ dat ve svých ročních rozborech nepoužívá a řídí se především rozvahou, výkazem zisků a ztrát aj.

2. Analytická část

V této části je nejdříve představena analyzovaná společnost Janáčkova filharmonie Ostrava. Následně je zde provedena finanční analýza s interpretací vypočítaných hodnot. Všechny použité ukazatele jsou popsány v teoretické části a budou vycházet především z ročních účetních rozborů hospodaření. Tato část také obsahuje zhodnocení samotné použitelnosti defaultních analytických nástrojů, které jsou běžně používány na podniky, které odpovídají typům obchodních společností či menších podnikatelů OSVČ, na JFO, jakožto příspěvkovou organizaci.

2.1. Představení společnosti

Společnost se celým názvem nazývá Janáčkova filharmonie Ostrava, příspěvková organizace. Běžně sídlí v Domě kultury města Ostravy na ulici 28. října 2556/124, avšak aktuálně působí v prostorách Office Centra Varenská, na ulici Varenská 2723/51, a v bývalém kině Vesmír, na ulici Zahradní 1741, a to z důvodu plánované rekonstrukce Domu kultury a stavby nového koncertního sálu.

V čele JFO stojí ředitel jako statutární zástupce organizace, provádí všechna důležitá exekutivní rozhodnutí uměleckého i ekonomického charakteru. Od roku 2012 tuto pozici zastává Mgr. Jan Žemla. Součástí vyššího managementu jsou pak vedoucí jednotlivých úseků, mezi které patří vedoucí ekonomického oddělení, vedoucí oddělení obchodu a marketingu, vedoucí správy budov a personalistiky, manažer orchestru, sekretariát a manažer uměleckého provozu.[102]

Samostatnou, a dle autorova názoru nejdůležitější kapitolou, je pak orchestr samotný. Jeho tváří je šéfdirigent. Dělí se pak na skupiny dle nástrojového obsazení, přičemž každá z nich má svého vedoucího. Kromě šéfdirigenta jsou důležitou součástí i hostující umělci, kteří fungují krátkodobě na základě smluv o uměleckém výkonu.[103]

2.2. Předmět podnikání a portfolio služeb

JFO vykonává hlavní a doplňkové činnosti. Do hlavních činností patří: koncerty, koncertní zájezdy tuzemské i zahraniční, činnosti spojené s provozováním komorní

[102] *Žemla, J. Finanční situace JFO [ústní sdělení]. Janáčkova filharmonie Ostrava. Varenská 2723/51, Ostrava. 2. 1. 2023*

[103] *Ibidem.*

hudby, nahrávání hudby na objednávku, hostování umělců a souborů v rámci pořádaných koncertních produkcí, vydávání neperiodických publikací souvisejících s hlavní činností a provádění reklamy a propagace při provozování vlastní umělecké činnosti. Mezi doplňkové činnosti organizace patří zprostředkování obchodu a služeb, pronájem a půjčování věcí movitých, reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení, výroba, rozmnožování, distribuce, prodej, pronájem zvukových a zvukově obrazových záznamů a výroby nenahraných nosičů údajů a záznamů, ubytovací služby a pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor. [104]

Kromě výše zmíněného patří do firemního portfolia služeb také různé workshopy, které slouží především k hlubšímu propojení s hudbou. Momentálně Filharmonie nabízí workshopy určené pro děti jakožto školní aktivitu, pro samotné pedagogy či pro rodiče s dětmi. Mezi další nabízené služby patří také soutěž velkých dechových orchestrů. Poslední uskutečněná soutěž v roce 2021 byla již dvacátou soutěží s touto tématikou. Kromě této tradiční soutěže však Filharmonie pořádá také interpretační soutěže pro mladé talenty. Výherci této soutěže poté mají možnost zahrát si se samotným orchestrem během některého z koncertů. Velice zajímavou aktivitou je také tzv. Filharmonie plus. Jedná se o pravidelné setkávání u hudby pro seniory, která jsou doplněná o přednášky hudebních publicistů a muzikologů s video či audio ukázkami nebo o besedy s hudebníky. Součástí jsou i prakticky zaměřené workshopy. V neposlední řadě patří do portfolia také nahrávání hudby, o kterém jsem se již zmínil výše, či pořádání večerních eventů pro firmy v den konání koncertů.[105]

2.3. Cíle organizace

Co se cílů organizace týče, tak v samotném rozboru hospodaření z roku 2022 stojí: *„Hlavním účelem zřízení příspěvkové organizace Janáčkova filharmonie Ostrava je interpretace hudebního umění a rozvíjení hudební kultury na území statutárního města Ostrava, České republiky a v zahraničí provozováním veřejné koncertní činnosti, jakož i*

[104] *Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2022. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2023, str. 5.*

[105] *JFO. Janáčkova filharmonie Ostrava [online]. Brno: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2015 [cit. 2022-12-24]. Dostupné z: https://www.jfo.cz/*

vědomá a soustavná péče o hudební vzdělávání a cítění občanů a v tomto směru především mladé generace.“[106]

Jak je tedy z výše uvedeného zřejmé, hlavním cílem této entity není generovat zisk tak, jak je tomu u většiny společností. I přes to byla společnost v mnoha letech zisková. I když tento stav není pro společnost hlavním cílem, může jí hodně pomoct při rozvoji jejího portfolia služeb do budoucna.

2.4. Finanční analýza společnosti

Zde je provedena finanční analýza s interpretací vypočítaných hodnot. Všechny použité ukazatele jsou popsány v teoretické části a budou vycházet především z ročních účetních rozborů hospodaření. Je třeba poznamenat, že veškeré údaje z výkazů zisků a ztrát budou rozděleny na hlavní a vedlejší činnost. Hlavní činnost u příspěvkové organizace často nebývá zisková, tudíž mnoho ukazatelů bude dávat smysl až u činnosti vedlejší. Zde však můžeme narazit na problém, který spočívá v kombinaci údajů z rozvahy celé společnosti a údajů z výkazů pouze pro tuto vedlejší činnost, které však budou podstatně menší než u činnosti hlavní.

2.5. Analýza absolutních ukazatelů

Zde jsou analyzovány a porovnány základní data z rozvahy jako jsou aktiva a pasiva. Nejdříve je popsána jejich struktura a následně provedena vertikální a horizontální analýza těchto dat.

[106] *Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2022. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2023, str. 5.*

2.5.1. Struktura aktiv

Tabulka č. 2 - Struktura aktiv (úprava autora)

v tis.	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva	**34 527**	**32 710**	**34 565**	**41 956**	**47 576**
DNM	0	0	0	0	0
DHM	14 911	14 101	17 778	17 988	26 722
- Kulturní předměty	159	230	610	610	610
- Samostatné hmotné m	14 752	13 871	17 168	17 378	16 305
- Stavby	0	0	0	0	9 782
DFM	-1	0	0	0	0
Stálá aktiva	**16 212**	**15 387**	**19 060**	**19 222**	**28 261**
Zásoby	584	743	732	863	760
- Materiál na skladě	584	743	732	863	760
Dl. pohledávky	1 300	1 286	1 282	1 234	1 539
Kr. pohledávky	3 559	2 374	2 722	3 150	2 987
KFM	14 172	14 206	12 051	18 722	15 567
Oběžná aktiva	**18 315**	**17 322**	**15 505**	**22 734**	**19 315**

Z tabulky výše je zřejmé, že se aktiva pohybují v jednotkách zhruba 35 milionů korun. Z pětiletého sledovaného období si však můžeme všimnout rostoucí tendence, která začíná v roce 2019. Nejvyšší hodnotou jsou aktiva z roku 2022, ve výši 47,5 milionů korun. Důvodem je zvýšení dlouhodobého hmotného majetku, konkrétně skoro 10 milionů v položkách stavby. Tato hodnota se zvýšila z důvodu plánované rekonstrukce Domu kultury a stavby nového koncertního sálu. Nejnižší hodnota aktiv se objevuje v roce 2019.

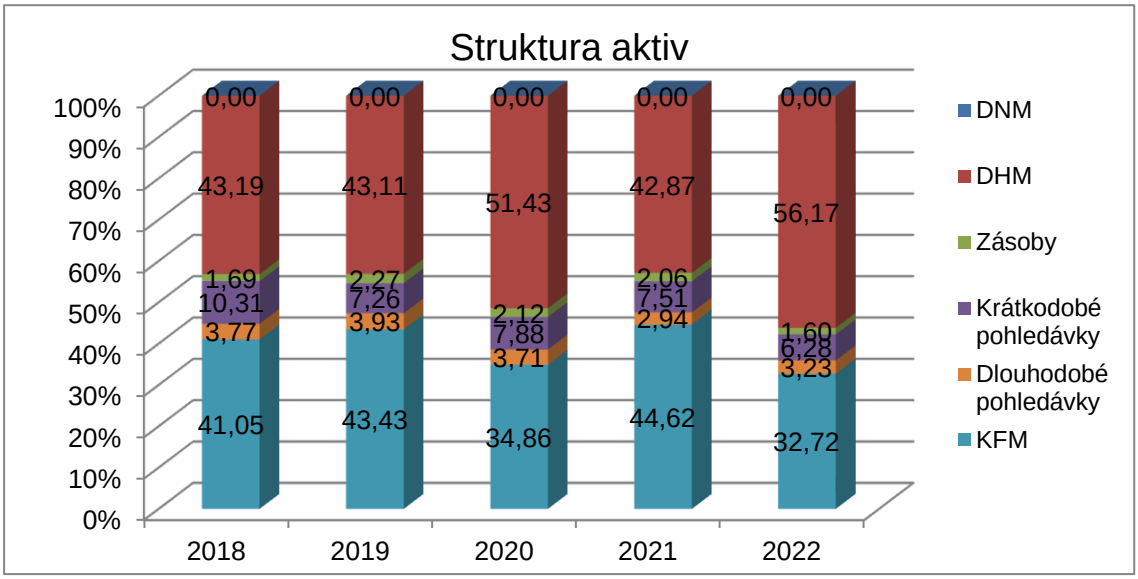

Obrázek č. 1 – Struktura aktiv (úprava autora)

Co se týče samotné struktury aktiv, z výše vytvořeného grafu je zřejmé, že většinu aktiv tvoří dlouhodobě hmotný majetek ze stálých aktiv, a krátkodobý finanční majetek z oběžných aktiv. Krátkodobé pohledávky dosahují hodnot kolem osmi procent, dlouhodobé pohledávky kolem tří procent a zásoby kolem maximálně dvou procentních jednotek. Všechny ostatní položky k celkovému objemu aktiv jsou téměř zanedbatelné.

2.5.2. Horizontální analýza aktiv

Tabulka č. 3 – Horizontální analýza aktiv abs. (úprava autora)

abs.	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Aktiva celkem	**-1 817**	**1 855**	**7 391**	**5 620**
DNM	0	0	0	0
DHM	-810	3 677	210	8 734
- Kulturní předměty	71	380	0	0
- Samostatné hmotné m	-881	3 297	210	-1 073
- Stavby	0	0	0	9 782
Stálá aktiva	**-825**	**3 673**	**162**	**9 039**
Zásoby	159	-11	131	-103
- Materiál na skladě	159	-11	131	-103
Dl. pohledávky	-14	-4	-48	305
Kr. pohledávky	-1 185	348	428	-163
KFM	34	-2 155	6 671	-3 155
Oběžná aktiva	**-993**	**-1 817**	7 229	-3 419

Z výše uvedené tabulky vyplývá již výše zmíněný rostoucí trend až na období v letech 2018-2019. Za růst může především dlouhodobý hmotný majetek, konkrétně samostatné hmotné movité věci a v meziročním období 2021-2022 také stavby. Tato hodnota se zvětšila z důvodu plánované rekonstrukce Domu kultury a stavby nového koncertního sálu. I přes růstovou tendenci je však nutno si povšimnout výrazného poklesu krátkodobých pohledávek v meziročním období 2018-2019, který dosahuje přes milion korun, a tudíž by mohl být problémový pro likviditu společnosti. Dále si také můžeme povšimnout výrazného poklesu krátkodobého finančního majetku v meziročním období 2019-2020 a 2021-2022.

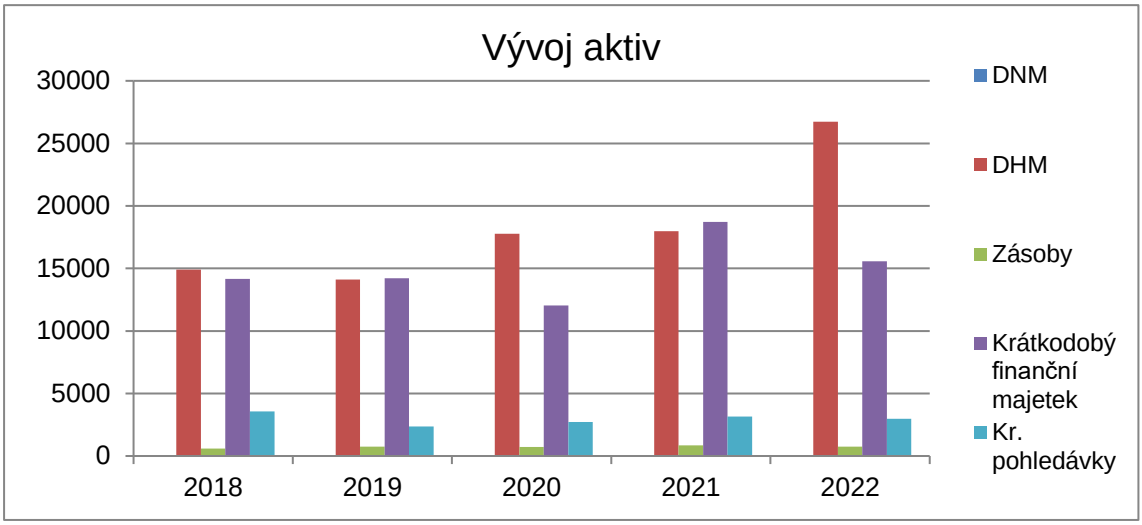

Obrázek č. 2 – Vývoj aktiv (úprava autora)

2.5.3. Vertikální analýza aktiv

Tabulka č. 4 – Vertikální analýza aktiv (úprava autora)

v %	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva celkem	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
DNM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DHM	43,19	43,11	51,43	42,87	56,17
- Kulturní předměty	0,46	0,70	1,76	1,45	1,28
- Samostatné hmotné movité	42,73	42,41	49,67	41,42	34,27
- Stavby	0,00	0,00	0,00	0,00	20,56
DFM	-0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý majetek	**46,95**	**47,04**	**55,14**	**45,81**	**59,40**
Zásoby	1,69	2,27	2,12	2,06	1,60
- Materiál na skladě	1,69	2,27	2,12	2,06	1,60
Dlouhodobé pohledávky	3,77	3,93	3,71	2,94	3,23
Krátkodobé pohledávky	10,31	7,26	7,88	7,51	6,28
KFM	41,05	43,43	34,86	44,62	32,72
Oběžná aktiva	**53,05**	**52,96**	**44,86**	**54,19**	**40,60**

Celková aktiva se skládají zhruba z poloviny fixních aktiv a z poloviny oběžných aktiv, avšak o pár procent většinou dominují oběžná aktiva. Největší výkyv můžeme spatřit v roce 2022, kdy většinou dominantní oběžná aktiva spadla na 41 %. Důvodem bylo již zmíněné zvýšení dlouhodobého hmotného majetku.

Dlouhodobý majetek se skládá zejména z dlouhodobého hmotného majetku, konkrétně samostatného hmotného movitého majetku. Oběžná aktiva jsou o něco více rozprostřená, a to hlavně do krátkodobého finančního majetku, dále do krátkodobých pohledávek, a nakonec v rámci jednotek procent z celkových aktiv do zásob.

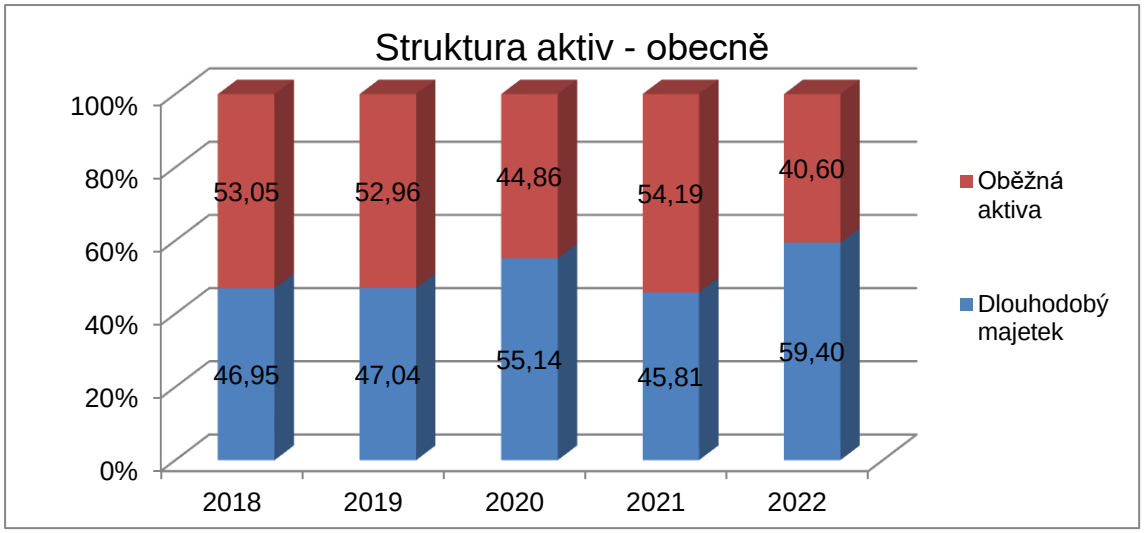

Obrázek č. 3 – Struktura aktiv – obecně (úprava autora)

2.5.4. Struktura pasiv

Tabulka č. 5 – Struktura pasiv (úprava autora)

v tis.	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva	**34 527**	**32 710**	**34 565**	**41 956**	**47 576**
Jmění účetní jednotky	14 911	14 101	17 915	17 644	26 524
Fondy účetní jednotky	9 707	8 323	2 204	6 502	5 985
VH	74	0	3 868	3 010	0
VH z běžného úč. obd	74	0	3 868	3 010	0
Vlastní kapitál	**24 693**	**22 424**	**23 987**	**27 156**	**32 509**
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	9 834	10 286	10 578	14 800	15 066
Cizí zdroje	**9 834**	**10 286**	**10 578**	**14 800**	**15 066**

Velikost pasiv má stejnou rostoucí tendenci a hodnotu jako celková aktiva. Nejvyšší podíl na pasivech má vlastní kapitál. K nejvyšší hodnotě nejvíce přispělo jmění účetní jednotky, které se z roku 2021 do roku 2022 zvýšilo o necelých 10 milionů Kč. Velkou část z vlastního kapitálu však tvoří také fondy účetní jednotky.

Co se cizích zdrojů týče, tak lze sledovat, že jsou přímo závislé na krátkodobých závazcích, které vytvářejí 100 % tohoto typu zdrojů.

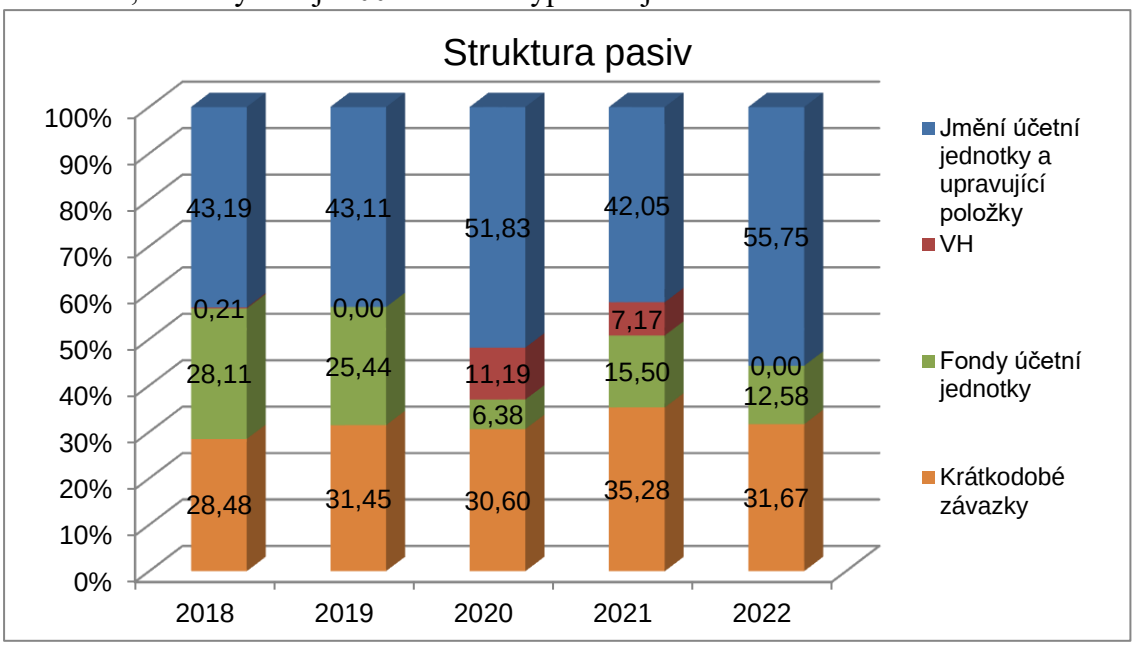

Obrázek č. 4 – Struktura pasiv (úprava autora)

2.5.5. Horizontální analýza pasiv

Tabulka č. 6 – Horizontální analýza pasiv abs. (úprava autora)

abs.	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Pasiva celkem	**-1 817**	**1 855**	**7 391**	**5 620**
Jmění účetní jednotky a ú	-810	3 814	-271	8 880
Fondy účetní jednotky	-1 384	-6 119	4 298	-517
VH	-74	3 868	-858	-3 010
VH běžného úč. období	-74	3 868	-858	-3 010
Vlastní kapitál	**-2 269**	**1 563**	**3 169**	**5 353**
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	452	292	4 222	266
Cizí zdroje	**452**	**292**	**4 222**	**266**

Z horizontální analýzy si můžeme povšimnout, že výsledek hospodaření se v průběhu pěti let zvyšoval pouze v letech 2019-2020. Kromě toho je však zajímavým ukazatelem čerpání z fondů, kde v letech 2019-2020 ubylo v porovnání s minulým obdobím 6 milionu korun. Dalším velkým výkyvem je hodnota jmění účetní jednotky v období mezi lety 2021 a 2022, která se oproti minulému období zvýšila o 50 %.

Co se vývoje pasiv týče, tak si můžeme povšimnout, že nejvyšší hodnota jmění účetní jednotky má pomalu rostoucí tendenci, která se opakuje vždy po dvou letech. Růstovou tendenci mají také krátkodobé závazky, kde zvýšení není tak patrné, ale na druhou stranu je konstantní. Pokud bychom pominuli rok 2020, tak také můžeme pozorovat klesající hodnotu čerpání fondů. Zde by bylo vhodné zkoumat možnou korelaci s krátkodobými závazky.

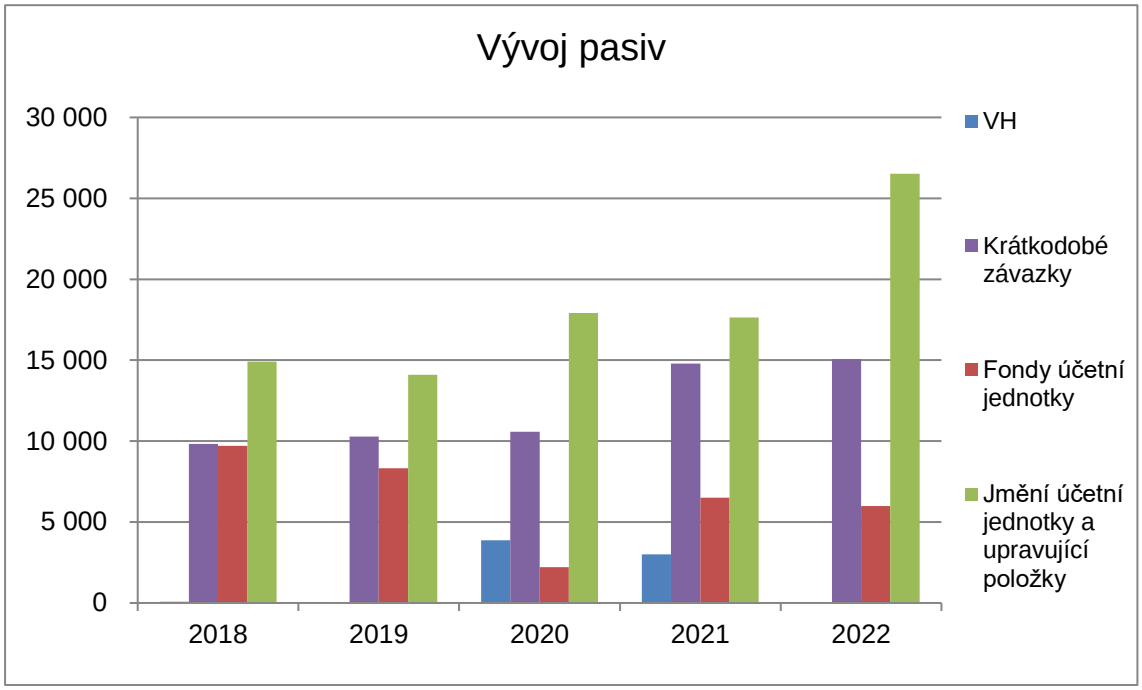

Obrázek č. 5 – Vývoj pasiv (úprava autora)

2.5.6. Vertikální analýza pasiv

Tabulka č. 7 - Vertikální analýza pasiv (úprava autora)

v %	2018	2019	2020	2021	2022
Pasiva celkem	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
Jmění účetní jednotky a upra	43,19	43,11	51,83	42,05	55,75
Fondy účetní jednotky	28,11	25,44	6,38	15,50	12,58
VH	0,21	0,00	11,19	7,17	0,00
VH z běžného úč. období	0,21	0,00	11,19	7,17	0,00
Vlastní kapitál	**71,52**	**68,55**	**69,40**	**64,72**	**68,33**
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé závazky	28,48	31,45	30,60	35,28	31,67
Cizí zdroje	**28,48**	**31,45**	**30,60**	**35,28**	**31,67**

Poměrově jsou pasiva složena ze zhruba 70 % vlastního kapitálu a 30 % cizích zdrojů. Z těchto 70 % vlastního kapitálu tvoří většina jmění účetní jednotky v hodnotách kolem 45 % z celkových pasiv a v závěsu čerpání fondů v hodnotách kolem 10–30 %,

s výjimkou roku 2020, kdy byla hodnota snížena na pouhých 6 % z celkových pasiv. Všech 30 % cizích zdrojů je složeno z krátkodobých závazků.

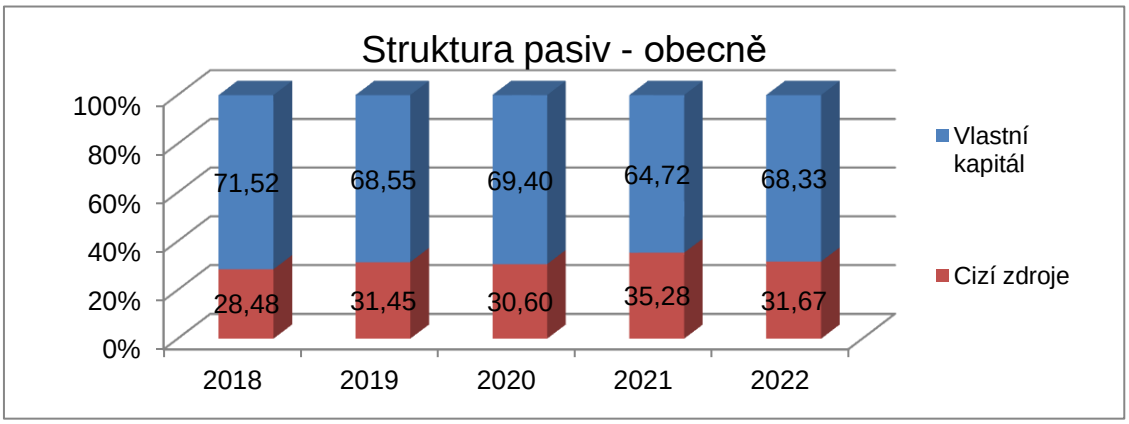

Obrázek č. 6 – Struktura pasiv – obecně (úprava autora)

2.6. Analýza tokových ukazatelů

Zde jsou analyzovány a porovnány základní data z výkazu zisků a ztrát za pomocí vertikální a horizontální analýzy. Do této analýzy by patřila také analýza výkazu cash flow, avšak jak již bylo zmíněno výše, JFO výkazy cash flow neposkytuje.

Běžně tato analýza ukazuje schopnost společnosti využívat aktiva a pasiva a přetvářet je na zisk. Avšak v případě příspěvkové organizace a její hlavní činnosti nemá moc smysl tohle kritérium sledovat. Relevantní to však může být u vedlejší činnosti, která je většinou zřizována k tomu, aby pokryla případnou ztrátu hlavní činnosti.

2.6.1. Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát

Tabulka č. 8 – Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát abs. (úprava autora)

	Hlavní činnost				Vedlejší činnost			
abs.	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Náklady celkem	**-331**	**-1 052**	**8 455**	**15 251**	**-54**	**-83**	**158**	**-25**
Náklady z činnosti	-406	-989	8 752	15 417	-136	-1	156	-23
Finanční náklady	-74	-44	-32	-166	0	0	2	-2
Výnosy celkem	**26**	**2 932**	**7 409**	**11 832**	**-486**	**-198**	**345**	**384**
Výnosy z činnosti	-121	-7 623	-12 577	25 673	-484	-198	345	381
Finanční výnosy	-194	65	-223	8	-2	0	0	0
Výnosy z transferů	340	10 490	10 209	-3 849	0	0	0	0
VH před zdaněním	**506**	**3 965**	**-1 311**	**-3 419**	**-349**	**-197**	**187**	**409**
VH běžného úč. obd.	**357**	**3 983**	**-1 045**	**-3 419**	**-431**	**-115**	**187**	**409**

Tabulka č. 9 – Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát procenta (úprava autora)

	Hlavní činnost				Vedlejší činnost			
v %	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Náklady celkem	**-0,30**	**-0,96**	**7,81**	**13,06**	**-36,00**	**-86,46**	**1 215,38**	**-14,62**
Náklady z činnosti	-0,37	-0,91	8,12	13,23	-90,67	-7	1 200	-13,61
Finanční náklady	-17,79	-12,87	-10,74	-62,41	X	X	X	-100,00
Výnosy celkem	**0,02**	**2,69**	**6,63**	**9,92**	**-46,24**	**-35,04**	**94,01**	**53,93**
Výnosy z činnosti	-0,55	-35,06	-89,08	1 664,92	-46,14	-35	94	53,51
Finanční výnosy	-53,44	38,46	-95,30	72,73	-100,00	X	X	X
Výnosy z transferů	0,39	12,06	10,48	-3,57	X	X	X	X
VH před zdaněním	**73,23**	**2 143,24**	**-34,68**	**-138,48**	**-38,78**	**-35,75**	**52,82**	**75,60**
VH běžného úč. obd.	**43,22**	**849,25**	**-29,74**	**-138,48**	**-47,89**	**-24,52**	**52,82**	**75,60**

Z horizontální analýzy výkazu zisků a ztrát u hlavní činnosti můžeme vidět jasnou rostoucí tendenci celkových výnosů. V posledních dvou měřených obdobích se však zvýšily také náklady. Je třeba poznamenat, že i přes zvyšující se celkové výnosy hlavní činnosti se výnosy z činnosti v období 2020-2021 snižují, a to dokonce o 90 %. Oproti tomu můžeme sledovat nárůst v následujícím obdobím o 1664 %.

U hlavní činnosti si lze povšimnout velkých poklesů a nárůstů. Toto tvrzení potvrzují také finanční výnosy, u kterých je však absolutní hodnota celkem malá, a tudíž procentuální změny vypadají hůře než samotné absolutní hodnoty. Rostoucí výnosy podporují především rostoucí výnosy z transferů, které se zvyšují ve dvou obdobích po sobě o 10 %.

Vcelku nahodilé jsou také výsledky hospodaření, kde z nejdříve rostoucí tendence až o 4 miliony korun v období 2019-2020 došlo k propadu o necelých 5 milionů korun v následujících dvou obdobích.

Co se vedlejší činnosti týče, tak zde můžeme pozorovat data s mnohem menšími hodnotami. Náklady celkem se pohybují vždy v rozmezí několika desítek tisíc korun s výjimkou zvýšení nákladů o 158 tisíc Kč v období 2020-2021.

Asi nejdůležitější korelaci dle autorova názoru najdeme mezi výsledky hospodaření hlavní a vedlejší činnosti. Lze si povšimnout, že pokud výsledek hospodaření hlavní

činnosti klesá, tak výsledek hospodaření vedlejší činnosti stoupá a vice versa. Zdali je tato tendence dostačující k pokrytí případné ztráty, nám pomohou objasnit další ukazatele jako např. ukazatele autarkie, které budou interpretovány níže.

2.6.2. Vertikální analýza výkazu zisků a ztrát

Tabulka č. 10 – Vertikální analýza výnosů (úprava autora)

	Hlavní činnost					Vedlejší činnost				
v %	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Výnosy z činnosti	20,08	19,97	12,63	1,29	20,77	99,81	100,00	100,00	100,00	99,73
Finanční výnosy	0,33	0,16	0,21	0,01	0,01	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferů	79,58	79,88	87,16	90,31	79,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Z výše uvedené tabulky je vidět charakteristika příspěvkových organizací, kde z celkových výnosů je alespoň 80 % těchto výnosů z transferů neboli příspěvků. Naopak u vedlejší činnosti již pozorujeme, že v podstatě veškeré celkové výnosy jsou tvořeny výnosy z činnosti, čemuž se tato činnost podstatně přibližuje defaultním podnikatelským subjektům.

Tabulka č. 11 – Vertikální analýza nákladů (úprava autora)

	Hlavní činnost					Vedlejší činnost				
v %	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Náklady celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Náklady z činnosti	99,50	99,43	99,48	99,77	99,92	100,00	14,58	100,00	98,83	100,00
Finanční náklady	0,38	0,31	0,28	0,23	0,08	0,00	0,00	0,00	1,17	0,00
Daň z příjmů	0,12	0,26	0,24	0,00	0,00	0,00	85,42	0,00	0,00	0,00

U nákladů si můžeme všimnout, že až na vedlejší činnost v roce 2019, kde jsou nejvyšší daně z příjmů, jsou dominantní náklady z činnosti jak u hlavní, tak i vedlejší činnosti.

2.7. Analýza poměrových ukazatelů

Tyto ukazatele jsou jedny z nejvíce populárních a využívaných nástrojů finanční analýzy. Většinou dávají do poměru dva typy informací z rozvahy či z výkazu zisků a ztrát. Jejich matematické hodnoty by nás měly přiblížit k informacím o efektivnosti plnění veřejných cílů neziskové organizace, o jejich silných a slabých stránkách finančního řízení a dalších.

2.7.1. Ukazatele aktivity

Obecně tento ukazatel popisuje, jak společnost využívá svoje aktiva a jak společnost plní každodenní úkoly jako vymáhání pohledávek a správu zásob. Ukazatele často kombinují údaje z rozvahy a z výkazu zisků a ztrát, tudíž se autor rozhodl počítat pouze s hlavní činností JFO.

Tyto ukazatele se často hodnotí v rámci oborových hodnot. Pro příspěvkové organizace tohoto typu oborové hodnoty neexistují, avšak autor v další části tyto hodnoty porovnává

s další příspěvkovou organizací shodného typu, a to Filharmonií Brno. Pro účely práce budou výsledné hodnoty této entity sloužit jako oborové hodnoty.

Dále je třeba brát v potaz, že ukazatele obratů pracují především s tržbami. Autor jako tržby používá výdělky z odehraných koncertů, do kterých patří především prodej vstupenek. Je však třeba podotknout, že na rozdíl od běžných výrobních podniků, kde tržby bývají jedním z nejvyšších příjmů společnosti, mají příspěvkové organizace další příjmy především v podobě příspěvků a dotací. Veškeré hodnoty uvedené níže jsou tedy v realitě zkreslené.

Tabulka č. 12 – Ukazatele aktivity (výpočty autora)

Ukazatele aktivity	Hlavní činnost				
	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat celkových aktiv	0,50	0,49	0,26	0,16	0,32
Obrat stálých aktiv	1,06	1,04	0,47	0,36	0,55
Obrat zásob	29,56	21,61	12,14	8,00	20,34
Obrat pohledávek	22,40	29,75	27,93	27,19	28,96
Obrat závazků	1,76	1,56	0,84	0,47	1,03
Obrat kapitálu	3,15	3,33	3,23	2,84	2,75
Míra vázanosti fixních aktiv na výno	0,15	0,14	0,17	0,16	0,22
Poměr dob obratu krátkodobých po	0,36	0,23	0,25	0,23	0,20

Obrat celkových aktiv měří schopnost společnosti generovat příjem s danou velikostí aktiv. Výsledná hodnota v roce 2018 tedy znamená, že JFO generuje 0,5 Kč příjmů na 1 Kč aktiv. Hodnoty mají klesající tendenci, a to především kvůli omezení koncertování během pandemické krize v letech 2020 a 2021. V roce 2022 hodnota opět stoupá, avšak nedosahuje na hodnotu před-pandemických let z důvodů zvýšení aktiv. Hodnoty tedy značí, že JFO v tomto ohledu není účinná tak, jak by mohl běžný podnik být.

Obrat stálých aktiv vykazuje vysoké hodnoty v letech 2018 a 2019. Zde se totiž potkaly nejvyšší tržby a zároveň nejnižší hodnota stálých aktiv ze všech sledovaných období. Hodnoty v těchto obdobích značí, že JFO byla efektivní v užívání jejich stálých aktiv. U ostatních hodnot již tohle říct nelze. Z hodnot vyplývá, že JFO potřebuje velké množství kapitálu na tvoření tržeb. Hodnoty jsou však stejně jako v obratu celkových aktiv zkresleny pandemií.

Obrat zásob je dle autorova názoru irelevantní. JFO není výrobní společností a pro fungování nepotřebuje držet mnoho zásob. Pokud bychom i přes to chtěly hodnoty interpretovat, tak společnost má velmi krátkou dobu držení zásob.

Obrat pohledávek měří, jak rychle je společnost schopna vybírat peníze od dlužníků. Z tabulky je zřejmé, že hodnoty jsou nadstandardně vysoké, což značí efektivní úvěrování a vymáhání pohledávek.

Ukazatel obratu závazků určuje, kolikrát za rok společnost teoreticky splatí své závazky u svých věřitelů. Kvůli malým hodnotám tržeb v letech 2020 a 2021 byla JFO nucena splatit své závazky z jiných zdrojů než pouze ze svých tržeb.

Mezi poslední tři obraty jsou zařazeny ukazatele používány pro neziskové organizace. Prvním z nich je obrat kapitálu, který popisuje, kolikrát se společnosti vložený kapitál vrátí do jejího fungování. Hodnoty dosahují výše zhruba 3, což je dle autorova názoru velmi pozitivní.

Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech vykazuje velmi malé hodnoty. Zde je však pro interpretaci třeba srovnání se standardem v daném oboru. Bližší interpretace je tedy popsána až u porovnání s konkurencí.

V neposlední řadě zde máme poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků. Hodnota vyšla menší než 1, což znamená, že je obrat krátkodobých závazků větší než obrat krátkodobých pohledávek. JFO by tedy mohla snížit dobu splatnosti krátkodobých závazků.

2.7.2. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost společnosti dostát svým krátkodobým závazkům a zároveň ukazuje, jak rychle se aktiva dokáží měnit v peníze.

Tabulka č. 13 – Ukazatele likvidity (výpočty autora)

	2018	2019	2020	2021	2022
Běžná	1,86	1,68	1,47	1,54	1,28
Pohotová	1,80	1,61	1,40	1,48	1,23
Okamžitá	1,44	1,38	1,14	1,27	1,03
ČPK	8 481	7 036	4 927	7 934	4 249

Z tabulky výše můžeme vyvodit, že společnost s hodnotami běžné likvidity mezi 1-2 je schopna dostát svým krátkodobým závazkům. V minulosti se doporučovala hodnota vyšší než 2, avšak v dnešní době mnoho společností dokáže fungovat s hodnotami pod 2.

Taktéž pohotová likvidita je dle autora v normě. Společnost není výrobní společností, tudíž nedrží mnoho aktiv v zásobách, proto jsou výsledky běžné a pohotové likvidity téměř shodné.

Hodnota okamžité likvidity je čistě zaměřená na hotové peníze a jejich ekvivalenty. V letech 2018 a 2019 dosahujeme hodnot, které jsou dle autora na hranici s příliš vysokou hodnotou, která by znamenala, že JFO nepoužívá svoje peněžní prostředky s největší efektivitou. Nejnižší hodnota byla vypočtena v roce 2022, avšak i tato hodnota je v nadprůměru.

Čistý pracovní kapitál je pouze informativní veličinou, která udává, kolik prostředků může JFO použít pro běžnou provozní činnost, a se kterými může management pracovat. Hodnoty jsou v tisících Kč.

2.7.3. Ukazatele zadluženosti (solventnosti)

Tabulka č. 14 – Ukazatele zadluženosti (výpočty autora)

	2018	2019	2020	2021	2022
Celková zadluženost	0,28	0,31	0,31	0,35	0,32
Koeficient samofinancování	0,40	0,46	0,44	0,54	0,46
Finanční páka	1,40	1,46	1,44	1,54	1,46

Tyto ukazatele měří schopnost společnosti dostát svým dlouhodobým závazkům.

Z celkové zadluženosti získáme informaci, že zhruba 30 % aktiv společnosti je financováno pomocí dluhového financování. Tato hodnota je dle autorova názoru v normě a neobsahuje v sobě vyšší finanční riziko.

Koeficient samofinancování udává, že JFO má zhruba 45 % dluhového kapitálu v poměru k vlastnímu kapitálu. Aby společnost lépe využila kapitál, měla by se tato hodnota blížit alespoň k 80 %. Avšak na druhou stranu je třeba chápat JFO jako společnost sloužící veřejnému zájmu, což dle autora znamená, že k honbě po zisku není třeba používat taktiku tzv. „push the limit“. Jak pro zřizovatele, tak pro věřitele, je pohodlnější nižší míra koeficientu samofinancování.

Finanční páka nám udává množství celkových aktiv podporovaných každou jednou peněžní jednotkou vlastního kapitálu. V podstatě to tedy znamená, že každá 1 koruna vlastního kapitálu JFO podporuje zhruba 1,45 korun celkových aktiv. Poměr tedy není až tak vysoký, což znamená, že na financování aktiv společnosti není třeba mnoho cizích zdrojů a společnost tedy není příliš zadlužená. Opět je však třeba podotknout, že někdy je vyšší hodnota tohoto ukazatele ku prospěchu, pokud chce podnik dosáhnout vyššího zisku. Cizí zdroje jsou sice riskantnější, ale zase jsou „levnější“ než zdroje vlastní.

Po bližší analýze oběžných aktiv autor zjistil, že JFO nepoužívá žádnou formu půjčky či jiné typy dluhového financování. Její krátkodobé závazky se skládají ze závazků vůči dodavateli, zaměstnanci, zúčtování s institucemi, daně, závazky za rozpočtem ÚSC a splátka půjček fondu kulturních a sociálních potřeb. Zde se znovu projevuje jeden z hlavních atributů příspěvkových organizací, a to fakt, že skoro veškerá funkčnost těchto organizací je financována z příspěvků zřizovatele. Výnosy z činnosti jsou tedy až na druhém místě.

2.7.4. Ukazatele rentability

U ukazatelů rentability narážíme na problém, že hlavní činnost příspěvkových organizací nemusí být zisková. Veškeré ukazatele, které používají EBIT, EAT atd. jsou tedy často nepoužitelné, protože společnost žádné zisky nemá. Klasické rentabilní ukazatele jako ROI, ROA, ROE či ROS budou v práci uvedeny pouze v kombinaci s vedlejší činností, která naopak od činnosti hlavní bývá zakládána za účelem tvorby zisku a pokrytí ztráty hlavní činnosti.

Tabulka č. 15 – Ukazatele rentability vedlejší činnost (výpočty autora)

Ukazatele rentability	Vedlejší činnost				
v %	2018	2019	2020	2021	2022
ROI	2,61	1,68	1,02	1,29	2,00
ROA	2,61	1,43	1,02	1,29	2,00
ROE	3,64	2,09	1,48	1,99	2,92
ROS	108,70	134,38	126,88	95,92	106,38
Rentabilita nákladů doplňkové činn	600,00	488,54	2 723,08	316,37	650,68
Speciální ukazatel spojující hl. a vedl. Činnost:					
Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti	108,96	100,00	X	X	100,00

Z výsledků ROI, ROA, ROE a ROS narážíme na již výše zmiňovaný problém používání jedné části vzorce z dat výkazu zisků a ztrát pro vedlejší činnost a druhou z rozvahy pro celkovou společnost. Výsledky vychází tedy v takových hodnotách, že je nelze správně interpretovat. Tyto ukazatele tedy nejsou vhodné pro příspěvkové organizace a jimi podobné, u kterých není na prvním místě tvorba zisku.

Použitelné jsou však dva upravené ukazatele, které tento problém zohledňují. Jedná se o rentabilitu nákladů doplňkové činnosti a míru pokrytí ztráty z hlavní činnosti doplňkovou činností.

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti nám udává, jak je společnost efektivní v užívání své doplňkové činnosti. Z výsledků si můžeme všimnout, že rentabilita ve všech letech je

nadstandardní. Hodnoty udávají, že vedlejší činnost několikanásobně převyšuje své výdělky v poměru s náklady na její provoz. Z tohoto pohledu tedy můžeme vedlejší činnost hodnotit velice pozitivně.

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti nám udává, zdali vedlejší činnost plní svůj účel a dává pomyslnou záplatu na ztrátovost hlavní činnosti. V tabulce jsou v letech 2020 a 2021 obsaženy dvě X, které udávají stav, ve kterém byla hlavní činnost zisková, a tudíž použití ukazatele v těchto letech nemá smysl. Co se týče ostatních let, tak společnost byla úspěšná ve vyrovnávání ztráty z hlavní činnosti pomocí činnosti vedlejší. V roce 2018 dokonce zisk z vedlejší činnosti převýšil ztrátu hlavní. V letech 2019 a 2022 byly zisk a ztráta v rovině.

2.7.5. Provozní ukazatele

Provozní ukazatele pomáhají analyzovat náklady v poměru s výnosy. Tento typ ukazatelů je vhodný především pro výrobní společnosti, protože jsou ve vzorcích zakomponovány různé části nákladů jako např. materiál a energie. Již před výpočty bylo autorovi jasné, že hodnoty u příspěvkové organizace nebudou vycházet tak, jako u normálních výrobních podniků.

Tabulka č. 16 – Ukazatele provozní činnosti (výpočty autora)

Ukazatele provozní činnosti	Hlavní činnost					Vedlejší činnost				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Nákladovost výnosů	1,01	1,00	0,97	0,98	1,01	0,14	0,17	0,04	0,24	0,13
Materiálová náročnost výnosů	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,02	0,00	0,00	0,05	0,00

Nákladovost výnosů vyjadřuje zatížení výnosů celkovými náklady. Obecně by mělo platit, že by hodnota měla klesat, což by značilo převažující výnosy nad náklady. U hlavní činnosti dosahuje hodnota výše 1. Z toho tedy můžeme vyvodit, že výše nákladů a výnosů je téměř shodná. U vedlejší činnosti lze vidět výrazně nižší hodnoty, které značí, že vedlejší činnost nakládá více s výnosy než s náklady. Výnosy nejsou tedy zatíženy tak velkými náklady.[107]

Materiálová náročnost výnosů rozebírá nákladovost více podrobněji a náklady specifikuje na materiál a energie. Hodnoty zde vychází v podstatě zanedbatelně malé, což značí, že JFO používá velice malé množství energie a materiálu v poměru s jejich výnosy. Jak již

[107] *Pozn. Náklady a výnosy jsou ve výpočtech použity vždy pro danou činnost, tzn. náklady a výnosy hlavní činnosti a náklady a výnosy činnosti vedlejší.*

bylo zmíněno výše, tato příspěvková organizace není výrobní společností, tudíž se takový výsledek dal očekávat.

2.7.6. Ukazatele autarkie

Tyto ukazatele jsou speciálně upraveny pro neziskové organizace. Výsledky jsou zachycovány na akruální bázi, které jsou odtržené od cash flow.

Tabulka č. 17 – Ukazatele autarkie (výpočty autora)

Ukazatele autarkie	Hlavní činnost				
v %	2018	2019	2020	2021	2022
Autarkie hl. činnosti	99,25	99,57	103,25	102,11	99,28
Míra příjmů z neinvestiční dotace	99,84	99,71	99,49	99,70	99,99

Nejdříve je třeba poznamenat, že v ukazatelích chybí celková autarkie na bázi příjmů a výdajů z důvodů stanovených v kapitole 1.8.

Hodnoty autarkie hlavní činnosti vychází kolem 100 %. Je tedy perfektně v normě. V roce 2020 a 2021 je hodnota o pár procent vyšší, avšak dle autorova názoru není až o tolik vyšší, abychom se museli bavit o neefektivním rozdělení volných peněžních prostředků.

Míra příjmů z neinvestiční dotace poskytuje informaci o podílu rozpočtových prostředků na financování produkce neziskové organizace. Všechny hodnoty dosahují téměř 100 %, tudíž jsou neinvestiční dotace skoro veškerými neinvestičními příjmy, což bývá pro tento typ organizací typické.

2.7.7. Ukazatele financování

Opět je třeba brát v potaz jiný typ vybrané společnosti. Příspěvkové organizace mají na rozdíl od ostatních typů podniků jiný typ financování. To je způsobeno především financováním dotacemi neboli veřejnými prostředky.

Tabulka č. 18 – Ukazatele financování (výpočty autora)

Ukazatele financování					
v %	2018	2019	2020	2021	2022
Míra finanční nezávislosti	71,52	68,55	69,40	64,72	68,33
Míra věřitelského rizika	28,48	31,45	30,60	35,28	31,67

Míra finanční nezávislosti je stavovým okamžikovým indikátorem. Hodnoty by se měly pohybovat nad 70 %, avšak záleží na oboru a na vlastnění nemovitosti. Z tabulky vyplývá, že hodnoty JFO u tohoto ukazatele se pohybují kolem 70 % s výjimkou roku 2021, kde můžeme vidět propad až pod 65 %. Je však třeba podotknout, že JFO vlastní nemovitost, která nepřímo zvyšuje hodnotu vlastního kapitálu, a tudíž i hodnoty lehce pod 70 % jsou v pořádku.

Míra věřitelského rizika odráží míru účasti cizího kapitálu na finančních zdrojích. Vykazuje tedy zbytek procent, které chybí do sta u předchozího ukazatele míry finanční nezávislosti. Hodnota zůstává kolem 30 %, což neinklinuje k možnému nebezpečí v podobě finanční nestability či případně i insolventnosti. Obecně platí, že by se podnikající subjekty měly snažit tento způsob financování maximalizovat, avšak pouze tehdy, pokud je tento druh kapitálu málo úrokován. Vzhledem k tomu, že JFO je veřejnou příspěvkovou organizací, není dle autorova názoru třeba, aby se snažila maximalizovat výši cizího kapitálu za cenu možného risku. Hodnoty jsou tedy pro tento typ společnosti v normě.

2.7.8. Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Opět další typ ukazatelů, které nejsou používány pro běžné podniky. Neziskovým organizacím pomáhá především zjistit kvantitu a kvalitu jejich majetku – fixních aktiv.

Tabulka č. 19 – Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Ukazatele investičního rozvoje/útlumu	2018	2019	2020	2021	2022
Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku	X	0,80	0,77	0,78	0,66
Míra investičního rozvoje	X	1,33	1,29	1,32	1,55

Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku udává, jak moc je investiční majetek opotřebován. Hodnoty dosahují výše kolem 0,8 až na rok 2022, kde hodnota klesla až na 0,66. JFO má tedy vcelku vysokou míru opotřebení dlouhodobého majetku.

Míra investičního rozvoje udává, že na investice JFO vytváří zdroje pomocí odpisů zhruba 1,35 let, což není mnoho. Z dodatečných informací v rozborech hospodaření vyplývá, že si na některé pořizované investice JFO bere zdroje z dotací. Většinou to jsou částky kolem 2-3 milionů korun a jsou čerpány z investičního fondu. Výjimkou však byly roky 2020 a 2022, kde se příspěvky výrazně zvýšily dotací od zřizovatele. V roce 2020 tento příspěvek činil zhruba 2 miliony korun a v roce 2022 to bylo dokonce 8 milionů korun. Tyto investice byly konkrétně v roce 2022 utraceny za hudební nástroje, automobil, nahrávací techniku, a především na rekonstrukci a opravu bývalého kina Vesmír, kam putovalo skoro 10 milionů korun z celkové částky investic tohoto roku.

2.8. Analýza soustav ukazatelů

Soustavy ukazatelů můžeme obecně dělit do dvou skupin: pyramidové soustavy a účelově vybrané skupiny ukazatelů. Obě skupiny se snaží nahradit zdlouhavé kombinování několika ukazatelů, pro získání kompletní charakteristiky společnosti. Tyto soustavy jsou

tedy rychlým a globálním srovnáním řady podniků, avšak s menší vypovídající schopností.

2.8.1. Pyramidové soustavy ukazatelů

Tyto soustavy jsou hierarchicky uspořádané ukazatele, které mají vztahy nadřazenosti a podřazenosti. V teoretické části byly uvedeny dva typy, a to ukazatel Du Pont a ukazatel aktiv v poměru se zdroji. Po vypočtení hodnot ukazatele Du Pont autor narazil na stejný problém jako s poměrovými ukazateli rentability. Tento ukazatel pracuje s daty jako je např. ROA, EAT aj., které nejsou pro příspěvkové organizace použitelné z důvodů, které již byly zmíněny výše.

Ukazatel aktiv v poměru se zdroji

Tabulka č. 20 – Ukazatel aktiv v poměru se zdroji (výpočty autora)

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva/zdroje	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
1. stupeň					
dlouhodobý majetek/zdroje	**0,47**	**0,47**	**0,55**	**0,46**	**0,59**
oběžná aktiva/zdroje	**0,53**	**0,53**	**0,45**	**0,54**	**0,41**
2. stupeň					
dlouhodobý majetek/zdroje	**0,47**	**0,47**	**0,55**	**0,46**	**0,59**
DHM/zdroje	0,43	0,43	0,51	0,43	0,56
DNM/zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DFM/zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
dlouhodobé pohledávky/zdroje	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03
oběžná aktiva/zdroje	**0,53**	**0,53**	**0,45**	**0,54**	**0,41**
zásoby/zdroje	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
pohledávky/zdroje	0,10	0,07	0,08	0,08	0,06
peníze/zdroje	0,41	0,43	0,35	0,45	0,33

Tento ukazatel podává bližší informace o struktuře majetku v relaci k celkovému kapitálu. Z 1. stupně rozkladu vyplývá, že v letech 2018, 2019 a 2021 měly převahu oběžná aktiva nad dlouhodobým majetkem, avšak pouze o malou část. Největší rozdíl byl v roce 2022, kde rozdíl mezi dlouhodobým majetkem a oběžnými aktivy je zhruba 20 %.

Ve 2. stupni rozkládáme dlouhodobý majetek a oběžná aktiva na ještě menší částice. Dlouhodobý majetek je skoro celý tvořen z dlouhodobého hmotného majetku a pouze z malé části z dlouhodobých pohledávek.

Oběžná aktiva jsou zase z velké části tvořeny krátkodobým finančním majetkem, což vypovídá o dobré likviditě organizace. Toto tvrzení podporují již výše vypočítané poměrové ukazatele likvidity. Druhou největší částí oběžných aktiv jsou krátkodobé

pohledávky, které tvoří 10 % z celkových aktiv. Nejmenší část oběžných aktiv tvoří zásoby, které nejsou pro příspěvkovou organizaci nutné, protože se nejedná o výrobní společnost.

Tento ukazatel nám tedy v souhrnu říká, že dlouhodobý hmotný majetek spolu s krátkodobým finančním majetkem jsou kapitálově nejnáročnějším majetkem.

2.8.2. Soustavy účelově vybraných ukazatelů

Cílem těchto soustav je kvalitně diagnostikovat finanční situaci firmy, a to vše na základě jedné hodnoty. První skupinou těchto soustav jsou bonitní modely, které se snaží zanalyzovat finanční zdraví společnosti. Druhou skupinou jsou bankrotní modely, které se snaží předpovědět budoucí bankrot společnosti.

Altmanovo Z-skóre zobecněno

Z-skóre je bankrotní model, který je používán především pro běžné podniky. V jednotlivých proměnných se vyskytují zisky před zdaněním, po zdanění, tržby aj., které většinou stejně jako např. poměrové ukazatele rentability nejsou pro neziskové organizace použitelné.

Tabulka č. 21 – Altmanovo Z-skóre zobecněno pro hlavní činnost (výpočty autora)

Altmanovo Z-skóre zobecněno		Hlavní činnost				
	Váha ukazatele	2018	2019	2020	2021	2022
ČPK / aktiva	0,717	0,25	0,22	0,14	0,19	0,09
EAT / aktiva	0,847	0,00	0,00	0,10	0,06	0,00
EBIT / aktiva	3,107	0,00	0,00	0,11	0,06	0,00
Vl. kapitál / celkové dluhy	0,420	2,51	2,18	2,27	1,83	2,16
Celkové tržby / celk. aktiva	0,998	0,59	0,55	0,40	0,27	0,40
Altmanovo Z-skóre zobecněno		1,82	1,62	1,88	1,40	1,37
Hodnocení		šedá zóna	šedá zóna	šedá zóna	šedá zóna	šedá zóna

Z tabulky plyne, že žádná z výsledných hodnot Z-skóre nepřesáhla hodnotu 2,9, avšak ani není nižší než 1,2, tudíž se nachází ve všech pěti sledovaných obdobích v šedé zóně. Z jednotlivých ukazatelů si můžeme všimnout, že největší váhu má EBIT v poměru s aktivy, kde ve většině let vykazuje JFO hodnotu 0. Zde znovu narážíme na výše zmíněný problém neziskovosti příspěvkových organizací, které skoro až znemožňují použití defaultních ukazatelů pro běžné ziskové podniky.

U vedlejší činnosti narážíme na jiný problém. Jak již víme z výše zmíněných ukazatelů, vedlejší činnost JFO byla zisková a úspěšně kryla ztráty hlavní činnosti. Problémem u výpočtů Z-skóre pro vedlejší činnost je však porovnávání dat z výkazu zisků a ztrát, které jsou odděleny pouze pro vedlejší činnost, s daty z rozvahy, které jsou jednotné pro celou

Tabulka č. 22 - Altmanovo Z-skóre zobecněno pro vedlejší činnost (výpočty autora)

Altmanovo Z-skóre zobecněno		Vedlejší činnost				
	Váha ukazatele	2018	2019	2020	2021	2022
ČPK / aktiva	0,717	0,25	0,22	0,14	0,19	0,09
EAT / aktiva	0,847	0,03	0,01	0,01	0,01	0,02
EBIT / aktiva	3,107	0,03	0,02	0,01	0,01	0,02
Vl. kapitál / celkové dluhy	0,420	2,51	2,18	2,27	1,83	2,16
Celkové tržby / celk. aktiva	0,998	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02
Altmanovo Z-skóre zobecněno		1,36	1,14	1,10	0,97	1,07
Hodnocení		šedá zóna	finanční problémy	finanční problémy	finanční problémy	finanční problémy

JFO (hlavní i vedlejší činnost společně). To se odráží především na druhé, třetí a páté proměnné, které jsou v podstatě rovny nule, i když jsou data z výkazu zisků a ztrát pro vedlejší činnost nadstandardní. Z výsledků poté vyplývá, že ve všech letech až na 2018 Z-skóre předpovídá budoucí bankrot a finanční problémy společnosti.

Výsledky jsou tedy dle autorova názoru hodně zkresleny a nemají pro JFO vypovídající hodnotu.

BAMF

Model BAMF je aritmetický průměr sedmi veličin, které zohledňují specifika neziskových organizací. Autor však u výpočtu narazil na problém. Při výpočtu přidané hodnoty dle klasického výpočtu[108] výsledek vycházel v záporných hodnotách. Hlavním problémem byla velká výkonová spotřeba, především v oblasti služeb, kde se hodnota vyšplhala na několik desítek milionu korun. Důvodem takto vysoké částky jsou honoráře pro účinkující, náklady na nájemné v Domě kultury města Ostravy či multifunkční hale Gong, aj. Z důvodu negativního výsledku se autor rozhodl ukazatele s přidanou hodnotou z celkového ukazatele BAMF vypustit a zároveň upravit dělitele u aritmetického průměru.

Tabulka č. 23 – BAMF (výpočty autora)

BAMF	2018	2019	2020	2021	2022
L	1,80	1,61	1,40	1,48	1,23
A	0,50	0,36	0,37	0,29	0,30
F	0,72	0,69	0,69	0,65	0,68
R	1,09	1,00	X	X	1,00
AE	0,99	1,00	1,03	1,02	0,99
I	X	0,80	0,77	0,78	0,66
Výsledek po arit. Průměru	**1,02**	**0,91**	**0,85**	**0,84**	**0,81**

Nejdříve je třeba okomentovat vypuštěné hodnoty v tabulce. V roce 2018 byl vypuštěn výpočet míry rozvoje (útlumu), a to z toho důvodu, že autor pracoval pouze s rozbory z roku 2019-2022. Veškeré hodnoty však byly v rozboru z roku 2019 uvedeny i pro

[108] *PH = (obchodní marže + výkony – výkonová spotřeba)*

minulé období, tudíž autor mohl dopočítat i veškeré hodnoty z roku 2018. U oprávek a investic brutto tomu tak však nebylo, a tudíž byla hodnota vypuštěna a aritmetický průměr upraven na dělitele číslo 5.

V roce 2020 a 2021 je vypuštěna rentabilita, a to z toho důvodu, že hlavní činnost nebyla ztrátová, tudíž ukazatel nemohl být použit. Aritmetický průměr byl taktéž upraven na dělitele číslem 5.

Výsledné hodnoty naznačují, že JFO lze hodnotit pozitivně pouze v roce 2018, neboť v tomto roce vyšla hodnota BAMF jako jediná nad 1. V ostatních letech ukazatel vykazuje špatnou bonitu organizace. Důvodem je především velmi malá hodnota u ukazatele aktivity. Hodnoty výrazně pod 1 však dosahuje také ukazatel financování a ukazatel míry rozvoje (útlumu). Naopak nadstandardní jsou hodnoty pohotové likvidity. Zbylé ukazatele autarkie a rentability jsou v normě. Jednotlivé ukazatele již byly popsány výše.

KAMF*

Model KAMF* je stejně jako model BAMF bonitní model upravený přímo pro neziskové organizace. I u tohoto modelu narazil autor na stejný problém s přidanou hodnotou a rentabilitou postupoval shodně jako u minulého modelu BAMF.

Tabulka č. 24 – KAMF* (výpočty autora)

KAMF*					
%	2018	2019	2020	2021	2022
1)	99	100	103	102	99
2)	600	489	2723	316	651
3)	109	100	X	X	100
4)	144	138	114	127	103
5)	315	333	323	284	275
vyhodnocení KAMF* (viz tabulka č. 1)					
1)	3	2	1	1	3
2)	1	1	1	1	1
3)	1	2	0	0	2
4)	3	3	3	3	3
5)	1	1	1	2	2
Celkové hodnocení	**1,8**	**1,8**	**1,5**	**1,75**	**2,2**

Z tabulky výše je zřejmé, že nejhůře je na tom JFO ve 4. ukazateli, což je ukazatel okamžité likvidity. Dle hodnotící tabulky by tento ukazatel měl pro nejlepší výsledek dosahovat hodnoty mezi 40 a 60 %. Hodnota je příliš vysoká z důvodu převyšujícího finančního majetku nad krátkodobým cizím majetkem. Jak již bylo zmíněno výše u

hodnocení likvidity JFO, takto vysoká hodnota může značit neefektivní hospodaření se svými peněžními prostředky.

Dále se jeví problémový ukazatel autarkie na bázi výnosů a nákladů. Dle autorova názoru je však hodnotící stupnice velmi přísná, protože pro hodnocení s číslem 2 je nastavena přesná hodnota 100 %. V letech 2018 a 2022 byla hodnota 99 %, tudíž je na hraně s tímto hodnocením. I přes hodnocení „střední“ dle hodnotící tabulky by autor při interpretaci zvolil spíše „dobrý“, což je dle něj pozitivní hodnocení.

Dále nejsou perfektní hodnoty míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti v letech 2019 a 2022. Jsou ohodnoceny slovy „dobrý“, avšak zisk vedlejší činnosti kompletně pokryl ztrátu činnosti hlavní. Opět by tedy autor hodnotil výsledky velmi pozitivně. V neposlední řadě jsou imperfektní, avšak stále velmi pozitivní, hodnoty obratu kapitálu v letech 2021 a 2022.

Celkové hodnocení bonity JFO dle modelu KAMF* je tedy známkou 2, neboli slovním ohodnocením „dobrý“, které je hodnoceno jako nadprůměrné. Nejhoršího hodnocení dosáhla organizace v roce 2022, kde se pomalu přibližovala ke střednímu hodnocení.

Autor preferuje tento model před modelem BAMF, a to z toho důvodu, že je celkové hodnocení více škálováno.

2.9. Porovnání s konkurencí

Tato část práce se zabývá porovnáním JFO s konkurenční příspěvkovou organizací. Na začátek je třeba poznamenat, že pojem „konkurenční“ není myšlen tak, jak je tomu u konkurence běžných podniků. Dle autorova názoru jsou filharmonie po celé České republice velice specifickými subjekty, které nemají za hlavní úkol soutěžit mezi sebou a bojovat tak např. o vyšší zisk či o to, kdo bude hrát pro větší publikum. Zároveň by chtěl poukázat na to, že i když jsou filharmonie předmětem podnikání více méně shodné, tak mají jasně stanovenou územní strukturu, do které si nějak zásadně nezasahují. Tím je myšleno to, že například Janáčkova Filharmonie Ostrava bude koncertovat převážně v Ostravě a okolí, a naopak Filharmonie Brno bude koncertovat převážně v Brně atd. Z tohoto důvodu tedy nejsou tržními konkurenty v pravém slova smyslu tak, jak je tomu u běžných ziskových podniků.

Pro účely této části byla vybrána Filharmonie Brno. Důvodem byla především podobná velikost města, ve kterém filharmonie operuje, a zároveň podobný předmět podnikání ve smyslu koncertní činnosti nejen u nás v ČR, ale i v zahraničí. Cílem této části tedy nebude provést stejnou analýzu jako u JFO, ale o výběru některých zajímavých výsledných hodnot a jejich porovnání s hodnotami vypočtených u JFO.

Je však třeba poznamenat, že v době tvorby práce Filharmonie Brno neměla k dispozici zprávu o činnosti z roku 2022. Porovnání je tedy provedeno pouze ve čtyřech zbývajících obdobích.

2.9.1. Struktura aktiv a pasiv

Aktiva

Tabulka č. 25 – Struktura aktiv konkurence (úprava autora)

Struktura aktiv					
v tis.	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva	**34 264**	**37 147**	**41 030**	**49 529**	**-**
DNM	492	380	269	217	-
DHM	19 315	21 731	22 443	24 680	-
- Kulturní předměty	163	163	163	163	-
- Samostatné hmotné m	12 341	14 070	14 142	13 783	-
- Stavby	563	477	753	2 816	-
DFM	0	0	0	0	-
Stálá aktiva	**19 814**	**22 120**	**22 719**	**24 905**	**-**
Zásoby	398	295	400	504	-
- Materiál na skladě	398	295	290	54	-
Dl. pohledávky	7	9	8	8	-
Kr. pohledávky	1 895	1 514	1 234	1 080	-
KFM	12 157	13 218	16 677	23 040	-
Oběžná aktiva	**14 450**	**15 027**	**18 311**	**24 624**	**-**

Stejně jako u JFO v tabulce č. 1, je vidět rostoucí tendence aktiv. V roce 2018 jsou aktiva v podstatě ve shodné výši. V ostatních letech má Filharmonie Brno hodnoty o pár milionů vyšší. Hlavní odlišnost můžeme vidět v jiném poměru složení aktiv. Pokud vezmeme srovnatelnou výši aktiv v roce 2018, můžeme si povšimnout, že Filharmonie Brno má převahu stálých aktiv nad oběžnými aktivy, a to o poměrně velkou část 5 milionů Kč. V ostatních letech tato tendence přetrvává až na rok 2021, kde můžeme sledovat téměř shodný poměr stálých a oběžných aktiv.

Co se stálých aktiv týče, tak obě filharmonie mají většinu svých peněz v dlouhodobém hmotném majetku, konkrétně v samostatných hmotných movitých věcech. U Brna je však

významnější také položka staveb, která u JFO figuruje pouze v posledním sledovaném roce 2022.

Oběžná aktiva jsou taktéž shodně tvořena především krátkodobým finančním majetkem. Velký rozdíl však lze spatřit v dlouhodobých pohledávkách, kdy Brno má dlouhodobé pohledávky ve výši pár tisíc korun, kdežto JFO přes milion korun. Tato položka dosahuje takových hodnot z důvodu pohledávek po bývalém zaměstnanci, které byly vymoženy soudně.

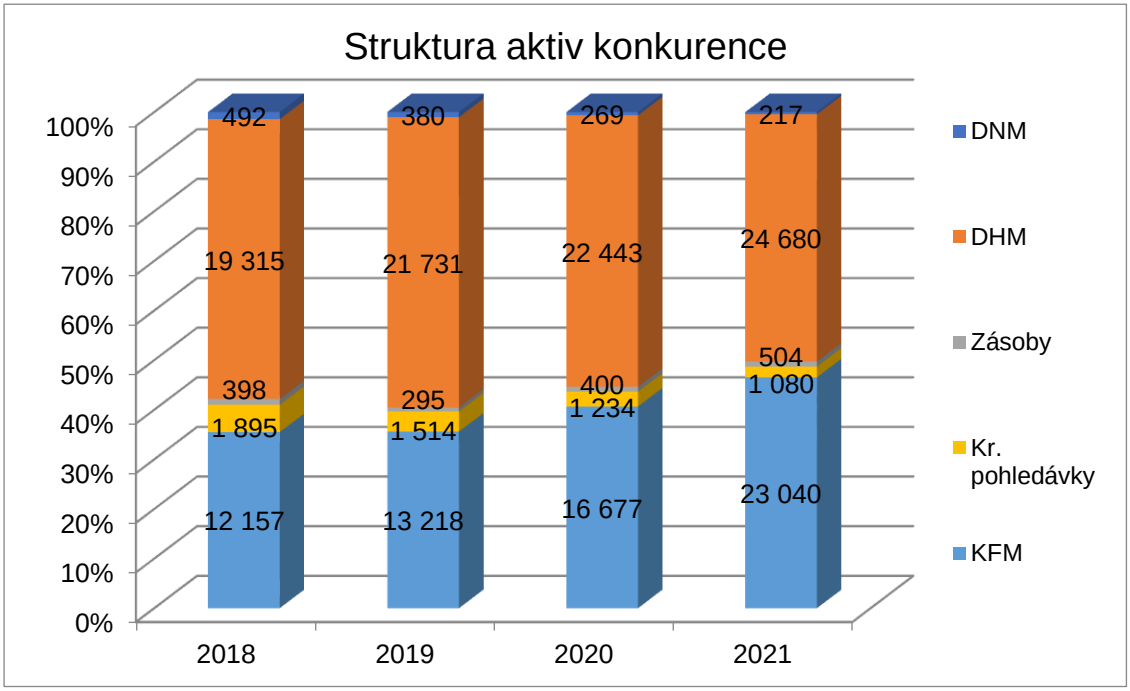

Obrázek č. 7 – Struktura aktiv konkurence (úprava autora)

Pasiva

Tabulka č. 26 výše je porovnávána s tabulkou č. 4. Opět můžeme spatřit rozdílnost ve struktuře pasiv. Filharmonie Brno sice stejně jako JFO má více pasiv ve vlastním kapitálu, avšak hodnota cizího kapitálu obsahuje větší část poměru, jak je vidět na obrázku č. 8.

Složení vlastního kapitálu a cizích zdrojů jsou u obou neziskových organizací shodná. U vlastního kapitálu převažuje jmění účetní jednotky, které však u Filharmonie Brno dosahují větších hodnot, což vede k vyšší hodnotě samotného vlastního kapitálu. Naopak JFO více využívá fondy účetních jednotek.

Cizí zdroje jsou v podstatě v celé výši tvořeny krátkodobými závazky u obou filharmonií, kromě roku 2018 u Filharmonie Brno, která měla skoro milion korun v dlouhodobých závazcích.

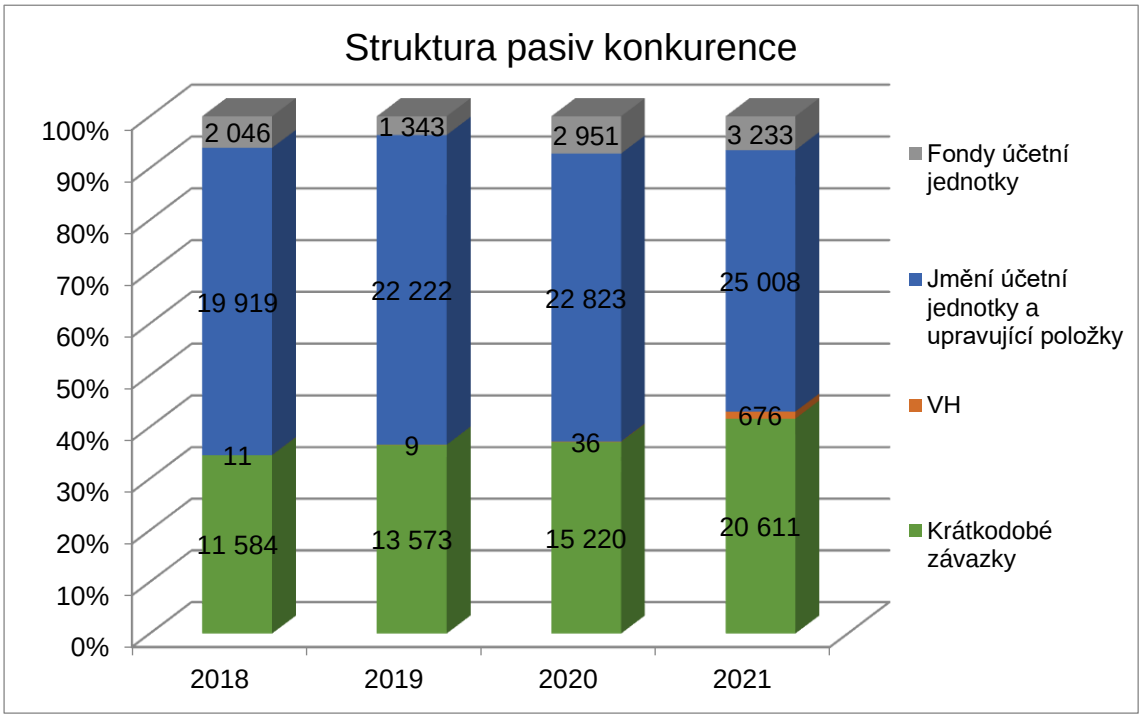

Obrázek č. 8 – Struktura pasiv konkurence (úprava autora)

2.9.2. Analýza tokových ukazatelů

Vertikální analýza zisků a ztrát

Tabulka č. 27 – Vertikální analýza výnosů konkurence (úprava autora)

	Hlavní činnost				Vedlejší činnost			
v %	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Výnosy	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Výnosy z činnosti	14,37	14,91	7,43	5,95	100,00	100,00	100,00	100,00
Finanční výnosy	0,11	0,11	0,16	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferů	85,52	84,98	92,40	93,95	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabulka č. 27 je porovnávána s tabulkou č. 9 a tabulka č. 28 s tabulkou č. 10. Z výše uvedené tabulky je vidět, že poměr celkových výnosů a výnosů z transferů je vyšší u Filharmonie Brno, a to ve všech čtyřech letech. Je však třeba poznamenat, že celkové výnosy Filharmonie Brno jsou ve všech letech o několik desítek milionů vyšší. U vedlejší činnosti je 100 % výnosů ve výnosech z činnosti stejně jako u JFO. Celkové výnosy z vedlejší činnosti jsou však vyšší u JFO, a to zhruba o milion korun v každém roce.

Tabulka č. 28 – Vertikální analýza nákladů konkurence (úprava autora)

	Hlavní činnost				Vedlejší činnost			
Náklady	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Náklady z činnosti	99,87	99,85	99,84	99,87	100,00	100,00	100,00	100,00
Finanční náklady	0,13	0,15	0,16	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00

U nákladů vidíme stejnou tendenci u obou neziskových organizací, a to mít v podstatě veškeré náklady v nákladech z činnosti jak u hlavní, tak i u vedlejší činnosti. Celkové náklady jsou však vyšší u Filharmonie Brno, a to v průměru o několik desítek milionů korun v sledovaných obdobích.

2.9.3. Analýza poměrových ukazatelů

Ukazatele aktivity

Hodnoty budou porovnávány s tabulkou č. 12.

Tabulka č. 29 – Ukazatele aktivity konkurence (výpočty autora)

Ukazatele aktivity	Hlavní činnost				
	2018	2019	2020	2021	2022
Obrat celkových aktiv	0,48	0,53	0,22	0,18	-
Obrat stálých aktiv	0,83	0,88	0,40	0,35	-
Obrat zásob	41,22	66,34	22,94	17,44	-
Obrat pohledávek	62,75	88,98	101,15	135,69	-
Obratu závazků	1,33	1,44	0,60	0,43	-
Obrat kapitálu	3,48	3,65	3,06	2,98	-
Míra vázanosti fixních akt	0,17	0,16	0,18	0,17	-
Poměr dob obratu krátko	0,16	0,11	0,08	0,05	-

Ukazatel obratu celkových aktiv u Filharmonie Brno je v podstatě totožný s obratem u JFO. Vidíme také shodnou klesající tendenci kvůli pandemii v letech 2020 a 2021. Hodnoty jsou v rozdílech setin, tudíž nižší hodnoty tohoto ukazatele oproti ziskovým podnikům jsou způsobeny typem těchto entit, jakožto neziskové organizace.

Obrat stálých aktiv dosahuje v letech 2018 a 2019 nižších hodnot než u JFO. Můžeme tedy říct, že Filharmonie Brno využívá svá aktiva k přeměně na tržby efektivnějším způsobem.

Konkurent má nižší dobu držení zásob. Hlavním důvodem je fakt, že JFO drží ve svých zásobách o několik set tisíc Kč více než konkurent.

Obrat pohledávek je snad nejzajímavějším ukazatelem z výpočtů ukazatelů aktivity, protože hodnoty tohoto ukazatele dosahují několikanásobně větších hodnot nežli u JFO. Filharmonie Brno je tedy mimořádně schopná vybírat peníze od dlužníků.

Obrat závazků je srovnatelný v obou organizacích. Zajímavé je však to, že doba obratu pohledávek je mnohonásobně kratší než doba obratu závazků. Ideální zisková společnost by se měla snažit dosahovat stejných hodnot u těchto dvou ukazatelů.

Obrat kapitálu a míra vázanosti fixních aktiv na výnosech je taktéž v podobných hodnotách. Tato informace je důležitá především pro druhý zmíněný ukazatel, který často bývá srovnáván s oborovými hodnotami. I přes to, že máme velmi malý vzorek společností, tak můžeme usuzovat, že kvůli shodné hodnotě v obou případech je takto nízká hodnota v normě u tohoto typu neziskových organizací.

Poslední ukazatel vykazuje neshodu ve prospěch JFO. Důvodem těchto malých hodnot jsou především nízké hodnoty krátkodobých pohledávek oproti provozním výnosům, do kterých je mimo jiné třeba započítat největší část celkových výnosů, a to příspěvky od státu či jiných institucí. JFO v této části vzorce vykazuje jak vyšší hodnotu krátkodobých pohledávek, tak nižší hodnotu provozních výnosů. V druhé části vzorce má naopak JFO menší jak část krátkodobých závazků, tak i provozních nákladů.

Ukazatele likvidity

Ukazatele budou porovnávány s tabulkou č. 13.

Tabulka č. 30 – Ukazatele likvidity konkurence (výpočty autora)

Ukazatele likvidity	2018	2019	2020	2021	2022
Běžná	1,25	1,11	1,20	1,19	-
Pohotová	1,21	1,09	1,18	1,17	-
Okamžitá	1,05	0,97	1,10	1,12	-
ČPK	2 866	1 454	3 091	4 013	-

Hodnoty běžné aktivity jsou menší než u JFO. Dle autorova názoru jsou hodnoty dostačující a organizace by měla být schopna dostát svým krátkodobým závazkům. Jak již však bylo zmíněno výše, hodnota by se v ideální situaci blížit výši 2, čemuž se více přibližuje JFO s výjimkou roku 2022.

Opět vidíme skoro shodné hodnoty mezi běžnou a pohotovou likviditou. Tímto se nám potvrzuje trend nízké výše zásob, která v normálních podnicích tento ukazatel snižuje ve větší míře.

Hodnoty okamžité likvidity jsou opět výrazně menší než u JFO především v letech 2018 a 2019. Stále však platí, že hodnoty kolem 1 jsou v normě a organizace je tedy schopna dostát svým závazkům pouze ze svých peněžních prostředků a jejich ekvivalentů.

Čistý pracovní kapitál dosahuje taktéž výrazně nižších hodnot. Zde i v ostatních ukazatelích likvidity je vidět menší držení oběžných aktiv. Je tedy možné, že brněnská Filharmonie používá svoje peněžní prostředky s větší efektivitou nežli JFO.

Ukazatele zadluženosti (solventnosti)

Hodnoty níže budou porovnávány s tabulkou č. 14.

Tabulka č. 31 – Ukazatele zadluženosti konkurence (výpočty autora

Ukazatele zadluženosti	2018	2019	2020	2021	2022
Celková zadluženost	0,36	0,37	0,37	0,42	-
Koeficient zadluženosti	0,56	0,58	0,59	0,71	-
Finanční páka	1,56	1,58	1,59	1,71	-

Brněnská Filharmonie ve všech sledovaných obdobích převyšuje JFO v celkové zadluženosti. Hodnoty dosahují výše zhruba 40 %, což ještě dle autorova názoru neznamená vyšší finanční riziko.

Koeficient zadluženosti je taktéž větší u konkurence. Tyto dva ukazatele nám potvrzují tendenci, kterou jsme předpokládali již ve vertikální analýze pasiv. Konkurent využívá více dluhového kapitálu, který jak již bylo zmíněno výše bývá levnější než vlastní kapitál,

avšak ve větší míře může přinášet finanční rizika. Dle autorova názoru je tohle jedna ze slabin JFO, která by mohla být vylepšena pro větší efektivitu organizace.

Hodnoty finanční páky Filharmonie Brno jsou taktéž o pár desetin vyšší. V podstatě to jen potvrzuje tvrzení o zbylých ukazatelích zadluženosti. Každá 1 koruna vlastního kapitálu podporuje zhruba 1,6 korun celkových aktiv s výjimkou roku 2021, kdy každá koruna podporovala zhruba 1,7 korun celkových aktiv.

Ukazatele rentability

Ukazatele jsou srovnávány s tabulkou č. 15.

Tabulka č. 32 – Ukazatele rentability vedlejší činnosti konkurence (výpočty autora)

Ukazatele rentability	Vedlejší činnost				
Rentabilita nákladů doplňkové činnosti	600,00	488,54	2 723,08	316,37	650,68
Speciální ukazatel spojující hl. a vedl. činnost:					
Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z d	108,96	100,00	X	X	100,00

U ukazatele rentability nákladů doplňkové činnosti si můžeme všimnout, že hodnoty JFO jsou mnohonásobně vyšší než hodnoty Filharmonie Brno. Důvodem jsou mnohonásobně vyšší náklady na v podstatě stejnou hodnotu výsledku hospodaření, která kryje hlavní činnost. K tomu nám slouží ještě analýza ukazatele míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti. Ta nám říká, že ve všech sledovaných obdobích byla brněnská Filharmonie schopna převést ztrátu z hlavní činnosti na zisk. Hodnoty z let 2020 a 2021 jsou nadměrně vysoké z toho důvodu, že byla ztráta hlavní činnosti minimální, a tudíž i nepatrná výše zisku z vedlejší činnosti znamená velkou hodnotu tohoto ukazatele. V roce 2020 byly hodnoty např. tisíc korun ztráty z hlavní činnosti a 38 tisíc korun zisku z hlavní činnosti.

Dle autora je vedlejší činnost JFO na vyšší úrovni než ta u Filharmonie Brno. Hlavním důvodem je fakt, že JFO je schopna generovat velice podobné zisky, avšak na financování této činnosti potřebuje velice málo prostředků v rámci několika desítek až set tisíc. U konkurence je rovnocenný zisk, avšak náklady ve výši několika milionů korun.

Ukazatele autarkie

Hodnoty jsou porovnávány s tabulkou č. 17.

Tabulka č. 33 – Ukazatele autarkie konkurence (výpočty autora)

Ukazatele autarkie	Hlavní činnost				
	2018	2019	2020	2021	2022
Autarkie hl. činnosti výnos	99,81	99,43	100,00	99,99	-

Bohužel nebylo možné z roční zprávy o činnosti konkurence vypočítat míru příjmů z neinvestiční dotace, tudíž je uveden pouze ukazatel Autarkie hlavní činnosti.

Autarkie hlavní činnosti je pro obě sledované organizace shodná. Její hodnota dosahuje 100 %. Hodnota je tedy v normě.

Ukazatele financování

Ukazatele jsou porovnávány s tabulkou č. 18.

Tabulka č. 34 – Ukazatele financování konkurence (výpočty autora)

Ukazatele financování				
v %	2018	2019	2020	2021
Míra finanční nezávislosti	64,13	63,46	62,91	58,38
Míra věřitelského rizika	35,87	36,54	37,09	41,61

Míra finanční nezávislosti dosahuje nižších hodnot ve všech sledovaných obdobích oproti JFO. S tím se pojí i vyšší míra věřitelského rizika. To znamená, že Filharmonie Brno využívá méně vlastního kapitálu, a naopak více cizích zdrojů v poměru s celkovými pasivy. I když jsou hodnoty v jiném poměru než u JFO, jsou dle autora stále v normě.

Ukazatele investičního rozvoje/útlumu

Ukazatele jsou porovnávány s tabulkou č. 19.

Tabulka č. 35 – Ukazatele investičního rozvoje/útlumu konkurence (výpočty autora)

Ukazatele investičního rozvoje/útlumu	2018	2019	2020	2021
Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku	X	0,95	0,94	0,94
Míra investičního rozvoje	X	1,06	1,06	1,07

Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku dosahuje velice vysoké hodnoty, která má ve všech obdobích hodnotu lehce pod 1. Filharmonie Brno má tedy vyšší míru opotřebení dlouhodobého majetku než JFO. Obě příspěvkové organizace však mají vysokou míru opotřebení dlouhodobého majetku.

Míra investičního rozvoje je oproti JFO nižší. Znamená, že na investice konkurence vytváří zdroje pomocí odpisů zhruba 1,06 let. Jak je však uvedeno v teoretické části, tak nízká míra investičního rozvoje nastává především u více rozvinutých municipálních firem. Jak pro JFO, tak pro brněnskou Filharmonii platí, že kromě odpisů na krytí investic budou potřeba i jiné zdroje. Obě organizace využívají jako dodatečný zdroj investiční dotace z veřejných rozpočtů.

2.9.4. Analýza soustav ukazatelů

Ukazatel aktiv v poměru se zdroji

Hodnoty jsou porovnávány s tabulkou č. 20.

Tabulka č. 36 – Ukazatel aktiv v poměru se zdroji konkurence (výpočty autora)

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva/zdroje	**1**	**1**	**1**	**1**	**-**
1. stupeň					
dlouhodobý majetek/zdroje	**0,58**	**0,60**	**0,55**	**0,50**	**-**
oběžná aktiva/zdroje	**0,42**	**0,40**	**0,45**	**0,50**	**-**
2. stupeň					
dlouhodobý majetek/zdroje	**0,58**	**0,60**	**0,55**	**0,50**	**-**
DHM/zdroje	0,56	0,59	0,55	0,50	-
DNM/zdroje	0,01	0,01	0,01	0,00	-
DFM/zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	-
dlouhodobé pohledávky/zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	-
oběžná aktiva/zdroje	**0,42**	**0,40**	**0,45**	**0,50**	**-**
zásoby/zdroje	0,01	0,01	0,01	0,01	-
pohledávky/zdroje	0,06	0,04	0,03	0,02	-
peníze/zdroje	0,35	0,36	0,41	0,47	-

V tomto rozkladu aktiv je znovu možné vidět již výše zmíněný rozdíl ve složení celkových aktiv. Na rozdíl od JFO u konkurence převažuje dlouhodobý majetek, který např. v roce 2018 tvoří 58 % celkových aktiv. Zbylých 42 % je tvořeno oběžnými aktivy. Zbylé složení je v podstatě shodné v obou příspěvkových organizacích. Stálá aktiva jsou tvořena převážně dlouhodobým hmotným majetkem a oběžná aktiva hotovými penězi spolu s pohledávkami.

Jediný rok, ve kterém bylo složení aktiv vyrovnané, byl rok 2021. V porovnaných obdobích můžeme vidět stabilnější tendenci převažujících stálých aktiv. U JFO byl stálý majetek v popředí v letech 2020 a 2022. Ve všech ostatních obdobích převažovala oběžná aktiva.

BAMF

Hodnoty jsou porovnávány s tabulkou 23.

Tabulka č. 37 – BAMF konkurence (výpočty autora)

BAMF	2018	2019	2020	2021	2022
L	1,21	1,09	1,18	1,17	-
A	0,16	0,11	0,08	0,05	-
F	0,64	0,63	0,63	0,58	-
R	1,04	1,01	38,00	57,33	-
AE	1,00	1,01	1,00	1,00	-
I	X	0,95	0,94	0,94	-
Výsledek po arit. Průměru	**0,81**	**0,80**	**6,97**	**10,18**	**-**

Z výsledků ukazatele BAMF vyplývá, že Filharmonie Brno nebyla bonitní v letech 2018 a 2019 a naopak byla v letech 2020 a 2021.

Nejdříve je třeba adresovat ukazatele rentability v letech 2020 a 2021. Ukazatele zde nabývají obrovských hodnot, kvůli kterým je vysoká i celková hodnota. Hodnota je převzata z ukazatelů rentability, konkrétně míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti, avšak je vydělena stem. Pokud bychom tento ukazatel vyjmuli a dle toho upravili závěrečný aritmetický průměr, byla by hodnota pod hodnotou 1, tudíž by se jednalo o nebonitní společnost. Jak jsme však již zmínili u JFO – autor preferuje druhý model KAMF*.

Stejně jako u JFO je nejhůře vycházejícím ukazatelem ukazatel aktivity. U Filharmonie Brno je však tento výsledek ještě horší než u JFO. Dále je pod kýženou hodnotou také ukazatel financování, avšak tento ukazatel nebude nikdy dosahovat přímo hodnoty 1. Vycházející hodnoty jsou tedy stále v normě. Nejlépe je na tom stejně jako u JFO ukazatel pohotové likvidity. U JFO však dosahuje ještě vyšších hodnot z důvodu struktury aktiv, kde převažují oběžná aktiva a konkrétně krátkodobý finanční majetek. Ostatní hodnoty se u obou porovnávaných společností blíží k hodnotě 1.

KAMF*

Hodnoty jsou porovnávány s tabulkou č. 24.

Tabulka č. 38 – KAMF* konkurence (výpočty autora)

KAMF*					
%	2018	2019	2020	2021	2022
1)	100	101	100	100	-
2)	9	31	2	67	-
3)	104	101	3800	5733	-
4)	105	97	110	112	-
5)	348	365	306	298	-
vyhodnocení KAMF* (viz tabulka č. 1)					
1)	2	1	2	2	-
2)	3	1	4	1	-
3)	1	1	1	1	-
4)	3	3	3	3	-
5)	1	1	1	2	-
Celkové hodnocení	**2**	**1,4**	**2,2**	**1,8**	**-**

Celkové hodnocení společnosti za všechny čtyři sledovaná období je 2, což je stejná hodnota jako u JFO. Nejlepší hodnota byla v roce 2019, kde se konkurenci podařila vylepšit své hodnocení na 1, což značí hodnocení „velmi dobré“.

Ve třetím ukazateli si můžeme všimnout stejného ukazatele, jako je v modelu BAM, se stejnými obrovskými hodnotami. Model KAMF* je však v hodnocení takto velkých hodnot lepší, protože jim přiřazuje stejné hodnocení, jako hodnotám z prvních dvou let. I kdybychom hodnotu z aritmetického průměru vypustili, celkové hodnocení by bylo shodné v roce 2021, avšak v roce 2020 by se celkové hodnocení zhoršilo na hodnocení 3.

Stejně jako u JFO je nejvíce problémová okamžitá likvidita, která ve všech letech dosahuje hodnocení 3. Tento jev značí, že příspěvkové organizace tohoto typu rády drží finanční prostředky v penězích. Pro normální podniky by to však mohlo znamenat neefektivní hospodaření s těmito prostředky.

Na rozdíl od JFO vykazují hodnoty horší hodnocení u druhého ukazatele, což je ukazatel hodnocení doplňkové činnosti – porovnání výsledku hospodaření a nákladů na tuto činnost. Tento problém již byl adresován výše u ukazatelů rentability.

Naopak v průměru lepší hodnoty vykazuje první ukazatel, což je ukazatel autarkie. JFO však dosahovala hodnot 99 %, takže ve výsledku jsou společnosti v této oblasti velice podobné.

2.10. Souhrn porovnání

Závěr veškerého porovnání je, že dvě hodnocené příspěvkové organizace jsou s malými odlišnostmi téměř srovnatelné. Pokud bychom měli pro závěrečné hodnocení použít model KAMF*, tvrzení by se potvrdilo s výjimkou roku 2019, kdy byla Filharmonie Brno více bonitní.

Nejdříve je třeba podotknout, že Filharmonie Brno je neziskovou organizací, která operuje s vyšším počtem aktiv a pasiv. Zároveň na své činnosti potřebuje více nákladů a produkuje větší výnosy.

Mezi hlavní rozdíly patří financování vedlejší činnosti, kde JFO zvládá za minimální náklady, které jsou v desítkách tisíc korun, vytvářet výnosy a výsledek hospodaření v rámci několika stovek tisíc korun. V tomto ohledu je dle autora JFO jednoznačně efektivnější a těží z její vedlejší činnosti maximum.

Dalším rozdílem je složení aktiv. JFO preferuje více oběžná aktiva, kdežto brněnská Filharmonie stálá aktiva. Otázkou je, zdali by nebylo lepší tato oběžná aktiva, která jsou kumulována především v krátkodobém finančním majetku, použít k nákupu stálých aktiv, která mohou být prospěšná pro další aspekty činnosti.

Struktura pasiv byla taktéž odlišná. Filharmonie Brno využívá více cizích zdrojů než JFO. Ukazatele zadluženosti nám však ukazují, že JFO používá pouze 30 % cizích zdrojů z celkového kapitálu. Jak již bylo zmíněno výše, tak pro příspěvkové organizace není typické financovat své potřeby za pomoci úvěrů či jiných typů dluhového financování.

3. Návrhy na zlepšení finanční situace

Nejdříve je třeba říct, že téměř všechny ukazatele vykazovaly více než uspokojivé výsledky. Autorovým cílem tedy nebude řešit problémy organizace, avšak nalézt způsoby, jak finanční situaci, a s tím také spojené samotné výsledky ukazatelů, zlepšit.

Když se uváží všechny ukazatele spojené se srovnáním s Filharmonií Brno, tak největší rozdíl můžeme spatřit v poměru oběžných a stálých aktiv. Dále nehledě na ukazatele se autor rozhodl zkusit pomoci JFO ve zvýšení tržeb za koncertování.

3.1. Struktura aktiv

JFO má více aktiv v oběžných aktivech, konkrétně v krátkodobém finančním majetku. Zhruba 12 milionů korun je tedy každý rok na jejím běžném účtu. Zde autor preferuje strukturu aktiv Filharmonie Brno, která upřednostňuje stálá aktiva nad oběžnými aktivy. Je totiž lepší investovat tyto ležící peníze do majetku, který by mohl v několika dalších obdobích přinést dodatečné výhody. Je však třeba poznamenat, že z vertikální analýzy všech pěti sledovaných období vyplývá rostoucí tendence aktiv ve prospěch právě stálých aktiv. V roce 2022 již tedy stálá aktiva byla ve výši skoro 60 % z celkových aktiv. Pro použití tohoto návrhu existují tedy dvě spekulativní možnosti: použít návrh v následujícím roce, kde budeme předpokládat, že poměr stálých a oběžných aktiv bude více méně podobný s rokem 2022, nebo s investicí počkat až na rok, kdy se bude roční počáteční rozvaha přibližovat ke struktuře aktiv z roku 2021.

Problémovým tématem je však to, jaký majetek by mohl Filharmonii pomoci. Autora napadlo hned několik možných investic, a to: hudební nástroje, zvuková technika, software či dopravní prostředky.

Pořízení těch nejlepších hudebních nástrojů je s největší pravděpodobností myšlenka, se kterou by měly pracovat všechny prestižní filharmonie na světě. Autor v době psaní práce neměl informace o typech používaných hudebních nástrojů v JFO, ale předpokládá, že orchestr na takové úrovní používá ty nejlepší možné instrumenty, které jsou k dostání. Pokud by tomu tak však nebylo, bylo by vhodné do tohoto typu aktiv investovat. Nejen, že by organizace ocenila zvýšení stálých aktiv, ale tuto investici by zajisté ocenili také samotní účinkující a posluchači.

Investováním do zvukové techniky autor myslel především zajištění lepšího ozvučení prostor, pořízení nové nahrávací techniky pro nahrávání, protože jak již bylo zmíněno výše v předmětu podnikání JFO, tak část jejich výnosů se skládá také z nahrávání hudby, či pouze koupě novějších modelů již stávající používané technologie. Stejně jako vizuální stránka u filmů je zvuk pro koncertující a jejich posluchače to nejdůležitější, tudíž by se na této technologii nemělo šetřit.

Další možností je investice do nehmotného majetku, konkrétně do softwaru. Vzhledem k tomu, že některá umělecká díla jsou populárnější než jiná, tak je velká pravděpodobnost, že se bude jejich hraní opakovat v rámci dalších let. Z toho důvodu si autor myslí, že by JFO mohla a měla investovat do archivu not. Ten by však kromě ukládání not pro různé nástroje mohl mít i možnost větší customizace pro jednotlivé hudebníky. Tím je myšleno nahrávání vlastních not, k již defaultním uloženým, které by obsahovaly různé vpisky, poznámky aj. Zde by tedy přidanou hodnotou bylo zjednodušení hraní pro účinkující.

Co se dopravních prostředků týče, tak zde autor myslel především na převoz hudebních nástrojů ať už po Ostravě či na zahraniční koncerty. Momentálně JFO na převoz hudebních nástrojů, případně i židlí a dalšího příslušenství používá vlastněný nákladní vůz.[109] Ten funguje na klasickém spalovacím motoru, což má negativní dopad nejen na finance JFO kvůli stále zvyšujícím se cenám pohonných hmot, ale také na životní prostředí. Autorův návrh spočívá ve vylepšení této transportní metody. Doporučuje tedy koupit elektronický nákladní vůz. Příkladem takového vozidla může být již představená Tesla Semi. Dle výrobců jsou majitelé schopni ušetřit až 4 miliony korun během tří let z důvodu levnějšího elektronického pohonu. Zároveň se tímto způsobem šetří životní prostředí. Na jedno nabití ujede přes 500 km, což by na tuzemské cestování stačilo a na zahraniční by se použily nabíjecí depoty. Toto řešení je z výše uvedených sice nejdražší (cena přímo tohoto modelu se odhaduje na 3,5 – 4,3 miliony korun), avšak má dle autora největší návratnost financí. Dalším nepopiratelným přínosem je zlepšení PR JFO, protože i ostatní světové filharmonie se snaží být eco-friendly.

[109] *Žemla, J. Finanční situace JFO [ústní sdělení]. Janáčkova filharmonie Ostrava. Varenská 2723/51, Ostrava. 2. 1. 2023*

Pokud by se v roce 2021, kdy byla oběžná aktiva dominantní, použila jedna nebo více výše uvedených investic, které by byly do výše 3,5 milionů Kč, většina struktury aktiv by se přesunula na stranu stálých aktiv, které by dosahovaly 54,16 % z celkových aktiv. V roce 2022 by však hodnota dosahovala výše 66,76 % z důvodu zvýšených stálých aktiv v tomto roce. Dle autora by byla investice vhodnější v prvním zmiňovaném období nebo v následujícím období, které by bylo roku 2021 podobné.[110]

Tento návrh je tedy poněkud finančně náročný, a ne úplně snadný na realizaci. Přínos do budoucna by však byl značný především u koupě dopravního prostředku, kde by byl poměr investice k získaným výhodám a financím nejvyšší.

Do ovlivněných ukazatelů by patřily ukazatele likvidity. Jejich hodnota by se zmenšila kvůli menší výši oběžných aktiv. Dále by se změnil ukazatel aktivity, konkrétně obrat stálých aktiv, jehož hodnota by se taktéž snížila, a míra vázanosti fixních aktiv na výnosech, který by se zlepšil. Pyramidový rozklad aktiv by byl taky pozměněn, jak již bylo zmíněno výše. V modelu KAMF* by se změnil na nižší hodnotu pouze čtvrtý poměrový ukazatel, což je okamžitá likvidita. Dle hodnocení tohoto ukazatele by však JFO nižší hodnota prospěla a mohla by tak dosáhnout při dostatečném snížení na hodnotu 1 v tomto daném ukazateli, který byl pro organizaci brán jako jeden z nejhorších s výslednou hodnotou 3. To by pomohlo celkovému hodnocení, které by se mohlo posunout až na 1, neboli „velmi dobrý“.

3.2. Zvýšení tržeb

Autorův návrh na zvýšení tržeb za koncertování spočívá v rozšíření nabízených služeb tak, aby byla JFO schopna přilákat více movitějších posluchačů. Funguje na principu vytvoření VIP klientely, která by za mnohonásobně vyšší poplatky získala spoustu benefitů. Mezi ty by patřily možnost zakoupení prioritních vstupenek na koncerty do první řady, veřejné poděkování na stránkách, možnost podívat se do zákulisí po představení, „meet and greet“ s účinkujícími, možnost předat květiny sólistům nebo dirigentovi na pódiu, individuální přístup oproti ostatním posluchačům, prohlídka sálů a prostor filharmonie aj.

[110] *Výpočty v tomto odstavci jsou odvozovány ze struktury aktiv v jednotlivých obdobích v tabulce č. 2. K hodnotám stálých aktiv bylo přičteno 3,5 milionů Kč a od hodnot oběžných aktiv byla tato hodnota odečtena.*

Tento takzvaný „Mecenášský klub“ by byl strukturován do určitých cenových skupin, které by si kdokoliv mohl předplatit. Samozřejmě by platilo, že čím vyšší částka, tím více výhod. Nejlevnější příspěvek pro připojení do VIP klubu by mohl začínat na tisíci korunách a postupně by šla stupňovat na 10, 50, 100 a 500 tisíc a na závěr mecenáš se všemi výhodami v hodnotě milionu korun. I když je pravděpodobnost koupě mecenášství s nejvyšší hodnotou malá, není od věci ji tam mít.

Tento návrh má výhodu v tom, že si na sebe vydělá sám. Většina výhod u menších mecenášů JFO nic nestojí. Vyšší stupně s lepšími výhodami jako např. zprostředkování vstupenek či setkání s šéfdirigenty jsou již nákladnější, avšak v porovnání se získaným peněžním obnosem lze klub vytvořit tak, aby na jeho náklady nejen sám vydělal, ale i podstatně zvýšil tržby za dané období.

Tento návrh je poněkud jednoduchý na realizaci a zároveň velice pozitivní z finančního hlediska. Příspěvkovou organizaci by v podstatě nic nestál a mohla by ho zrealizovat dle autorova názoru v rámci jednoho roku. Zároveň je zde minimální riziko, protože náklady na realizaci nejsou vysoké.

Po úspěšné realizaci tohoto návrhu by byly pozitivně ovlivněny ukazatele pracující s tržbami, výnosy z činnosti a s celkovými výnosy. Při vyšší úspěšnosti by možná byl schopný ovlivnit také výsledek hospodaření. Konkrétně by se jednalo o zlepšení ukazatelů aktivity, provozní činnosti a autarkie. Zároveň by se tím mohlo zlepšit hodnocení těchto ukazatelů v modelu KAMF*, čímž by JFO mohla teoreticky dosáhnout na celkové hodnocení 1, neboli „velmi dobrý“.

Závěr

Hlavním cílem práce bylo vyhodnotit finanční výkonnost vybrané entity a navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení její situace či k vytvoření prostoru pro budoucí finanční růst. Ty byly navrhnuty na základě vyhodnocení metod technické finanční analýzy za účetní období 2018-2022.

Tato závěrečná práce byla rozdělena do tří částí. První část obsahovala teoretická východiska, která sloužila k porozumění základní terminologie a dávala čtenáři znalosti potřebné k navazující druhé analytické části. Bylo v ní obsaženo představení finanční analýzy, jejích zdrojů, porovnání různých typů podniků a stanovení základních rozdílů s typem vybrané entity autora. Nejdůležitější částí této kapitoly bylo stanovení metod finanční analýzy, které budou na entitu použity, a samotné jednotlivé ukazatele spolu s jejich interpretačními možnostmi. V neposlední řadě zde autor vyloučil použitelnost některých ukazatelů z důvodu odlišného typu analyzované společnosti od defaultních podniků.

V druhé části bylo použito získaných poznatků z teoretické části v praxi. Před tím však autor nejdříve popsal samotnou analyzovanou organizaci, její předmět podnikání, cíle aj. Následovala technická analýza dat z ročních rozborů hospodaření entity. Pro lepší dokreslení ukazatelů byly některé ukazatele porovnány s konkurenční organizací, která má stejný předmět podnikání a podobnou velikost.

Z analýzy vyplývá, že entita má téměř všechny ukazatele v normě a její ekonomická situace je velice pozitivní. Majetek organizace má rostoucí tendenci s nejvyšší hodnotou v minulém roce 2022. Tento majetek je financován především vlastním kapitálem. Entita nevyužívá žádné dluhové financování. Ukazatele likvidity dosahovaly uspokojujících hodnot. Rentabilita byla nadstandardní především ve spojení s vedlejší činností, kde tato činnost byla schopna pokrýt veškeré ztráty z hlavní činnosti za minimální náklady. Souhrnný ukazatel KAMF* ohodnotil společnost jako ve škole známkou 2, neboli slovním hodnocením „dobrý“.

Poslední část se zabývá poskytnutím opatření, která mohou v budoucnu sloužit jako doporučení či řešení momentálních problémů zmíněné v druhé části. Mezi tato opatření patří nákup dlouhodobého majetku jakožto investice do budoucna, což by pomohlo zvýšit hodnotu stálých aktiv, snížit množství hotových peněz uložených na účtu a získat výhody

z nakoupeného majetku. Druhý návrh byl zaměřen na nalezení způsobu, jak nenásilnou cestou zvýšit tržby z koncertování. Jednalo se o zavedení tzv. mecenášského klubu, který by přilákal movitější posluchače a milovníky hudby JFO.

Seznam použitých zdrojů

BARTOŠ, V. *Analýza absolutních ukazatelů, Analýza vývoje zisku, Optimalizace kapitálové struktury* [přednáška]. Brno: VUT, Fakulta podnikatelská, 2021.

BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe).* 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

GIBSON, Charles H. *Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information*. 11. vyd. Mason: South-Western Cengage Learning, 2009. PKG ISBN-13: 978-0-324-65742-5.

Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2019. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2020.

Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2020. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2021.

Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2021. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2022.

Hodnocení hospodaření a činnosti JFO za rok 2022. Ostrava: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2023.

HIGGINS, Robert C. *Analysis for financial management*. 10. vyd. New York: McGraw-Hill, 2012. ISBN 978-0-07-803468-8.

Historie. *Janáčkova filharmonie Ostrava* [online]. Brno: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2015 [cit. 2022-12-24]. Dostupné z: https://www.jfo.cz/orchestr/historie/

JFO. *Janáčkova filharmonie Ostrava* [online]. Brno: Janáčkova filharmonie Ostrava, 2015 [cit. 2022-12-24]. Dostupné z: https://www.jfo.cz/

KUBÍČKOVÁ, D. a I. JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-538-1.

KISLINGEROVÁ E., J. HNILICA. *Finanční analýza.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3.

KNÁPKOVÁ, A., D. PAVELKOVÁ a K. ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.

KRAFTOVÁ, I. *Finanční analýza municipální firmy.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně.* Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-675-4.

MITWALLYOVÁ, H. Mají příspěvkové organizace v dnešní době své opodstatnění. *Právník.* 2014, roč. 2014, č. 9, s. 772-792. ISSN 0231-6625.

PETERSON, Pamela P. a Frank J. FABOZZI. *Analysis of Financial Statements*. 3. vyd. New Jersey: John Wiley, 2012. ISBN 978-1-118-29998-2.

ROBINSON, Thomas R., H. van GREUNING, E. HENRY a Michael A. BROIHAHN. *International Financial Statement Analysis*. Honoken, New Jersey: John Wiley, 2009. ISBN 978-0-470-28766-8.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* 4. aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8.

SEDLÁČEK, J., I. JINDŘICHOVSKÁ, D. REMEŠ, K. ŠTEKER a S. HÁJEK. *Finanční analýza podniku: metody, ukazatele, využití v praxi.* 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.

SUBRAMANYAM, K.R. *Financial statement analysis*. 11. vyd. New York: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-811096-2.

ŠILHÁN, J. *Úvod do práva obchodních korporací, Obchodní společnosti: přehledová tabulka* [přednáška]. Brno: MUNI LAW, 2021.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Filharmonie Brno za rok 2019. Brno: Filharmonie Brno, 2020.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Filharmonie Brno za rok 2020. Brno: Filharmonie Brno, 2021.

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Filharmonie Brno za rok 2021. Brno: Filharmonie Brno, 2022.

Žemla, J. *Finanční situace JFO* [ústní sdělení]. Janáčkova filharmonie Ostrava. Varenská 2723/51, Ostrava. 2. 1. 2023

Seznam použitých vzorců

Vzorec č. 1 – Absolutní změna 18
Vzorec č. 2 – Procentuální změna 18
Vzorec č. 3 – Indexové číslo trendu 19
Vzorec č. 4 – Vertikální analýza 20
Vzorec č. 5 – Obrat celkových aktiv 22
Vzorec č. 6 – Obrat stálých aktiv 22
Vzorec č. 7 – Obrat závazků 23
Vzorec č. 8 – Obrat pohledávek 23
Vzorec č. 9 – Obrat zásob 23
Vzorec č. 10 – Doba obratu vybraného ukazatele 24
Vzorec č. 11 – Obrat kapitálu 24
Vzorec č. 12 – Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech 24
Vzorec č. 13 – Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků . 25
Vzorec č. 14 – běžná likvidita 26
Vzorec č. 15 – pohotová likvidita 26
Vzorec č. 16 – Okamžitá likvidita 26
Vzorec č. 17 – Pracovní kapitál 27
Vzorec č. 18 – Celková zadluženost 27
Vzorec č. 19 – Koeficient samofinancování 28
Vzorec č. 20 – Finanční páka 28
Vzorec č. 21 - ROI 29
Vzorec č. 22 – ROA 29
Vzorec č. 23 – ROE 29
Vzorec č. 24 – ROS 30
Vzorec č. 25 – Rentabilita nákladů doplňkové činnosti 30
Vzorec č. 26 – Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti 31
Vzorec č. 27 – Rentabilita tržeb 31
Vzorec č. 28 – Rentabilita celkového kapitálu 32
Vzorec č. 29 – Rentabilita celkového kapitálu 32
Vzorec č. 30 – Stupeň oddlužení 32
Vzorec č. 31 – Materiálová náročnost výnosů 33

Vzorec č. 32 – Nákladovost výnosů 33
Vzorec č. 33 – Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů 34
Vzorec č. 34 – Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů 34
Vzorec č. 35 – Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech .. 35
Vzorec č. 36 – Míra finanční nezávislosti (stability) 36
Vzorec č. 37 – Míra věřitelského rizika 36
Vzorec č. 38 – Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku 37
Vzorec č. 39 – Míra investičního rozvoje 37
Vzorec č. 40 – Du Pont 38
Vzorec č. 41 – aktiva/zdroje 39
Vzorec č. 42 – Altmanovo Z-skóre pro a.s. 41
Vzorec č. 43 - Altmanovo Z-skóre zobecněno 41
Vzorec č. 44 – Index IN05 42
Vzorec č. 45 - BAMF 43
Vzorec č. 46 – KAMF* 44

Seznam použitých tabulek

Tabulka č. 1 – Stupnice hodnocení KAMF* 45
Tabulka č. 2 - Struktura aktiv (úprava autora) 49
Tabulka č. 3 – Horizontální analýza aktiv abs. (úprava autora) 50
Tabulka č. 4 – Vertikální analýza aktiv (úprava autora) 51
Tabulka č. 5 – Struktura pasiv (úprava autora) 52
Tabulka č. 6 – Horizontální analýza pasiv abs. (úprava autora) 53
Tabulka č. 7 - Vertikální analýza pasiv (úprava autora) 54
Tabulka č. 8 – Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát abs. (úprava autora) 56
Tabulka č. 9 – Horizontální analýza výkazu zisků a ztrát procenta (úprava autora) 56
Tabulka č. 10 – Vertikální analýza výnosů (úprava autora) 57
Tabulka č. 11 – Vertikální analýza nákladů (úprava autora) 57
Tabulka č. 12 – Ukazatele aktivity (výpočty autora) 58
Tabulka č. 13 – Ukazatele likvidity (výpočty autora) 59
Tabulka č. 14 – Ukazatele zadluženosti (výpočty autora) 60
Tabulka č. 15 – Ukazatele rentability vedlejší činnost (výpočty autora) 61
Tabulka č. 16 – Ukazatele provozní činnosti (výpočty autora) 62
Tabulka č. 17 – Ukazatele autarkie (výpočty autora) 63
Tabulka č. 18 – Ukazatele financování (výpočty autora) 63
Tabulka č. 19 – Ukazatele investičního rozvoje/útlumu 64
Tabulka č. 20 – Ukazatel aktiv v poměru se zdroji (výpočty autora) 65
Tabulka č. 21 – Altmanovo Z-skóre zobecněno pro hlavní činnost (výpočty autora) 66
Tabulka č. 22 - Altmanovo Z-skóre zobecněno pro vedlejší činnost (výpočty autora) 67
Tabulka č. 23 – BAMF (výpočty autora) 67
Tabulka č. 24 – KAMF* (výpočty autora) 68
Tabulka č. 25 – Struktura aktiv konkurence (úprava autora) 70
Tabulka č. 26 – Struktura pasiv konkurence (úprava autora) 72
Tabulka č. 27 – Vertikální analýza výnosů konkurence (úprava autora) 73
Tabulka č. 28 – Vertikální analýza nákladů konkurence (úprava autora) 73
Tabulka č. 29 – Ukazatele aktivity konkurence (výpočty autora) 73
Tabulka č. 30 – Ukazatele likvidity konkurence (výpočty autora) 75
Tabulka č. 31 – Ukazatele zadluženosti konkurence (výpočty autora 75

Tabulka č. 32 – Ukazatele rentability vedlejší činnosti konkurence (výpočty autora) ... 76
Tabulka č. 33 – Ukazatele autarkie konkurence (výpočty autora) ... 76
Tabulka č. 34 – Ukazatele financování konkurence (výpočty autora) ... 77
Tabulka č. 35 – Ukazatele investičního rozvoje/útlumu konkurence (výpočty autora) ... 77
Tabulka č. 36 – Ukazatel aktiv v poměru se zdroji konkurence (výpočty autora) ... 78
Tabulka č. 37 – BAMF konkurence (výpočty autora) ... 79
Tabulka č. 38 – KAMF* konkurence (výpočty autora) ... 80

Seznam použitých obrázků

Obrázek č. 1 – Struktura aktiv (úprava autora) 49
Obrázek č. 2 – Vývoj aktiv (úprava autora) 51
Obrázek č. 3 – Struktura aktiv – obecně (úprava autora) 52
Obrázek č. 4 – Struktura pasiv (úprava autora) 53
Obrázek č. 5 – Vývoj pasiv (úprava autora) 54
Obrázek č. 6 – Struktura pasiv – obecně (úprava autora) 55
Obrázek č. 7 – Struktura aktiv konkurence (úprava autora) 71
Obrázek č. 8 – Struktura pasiv konkurence (úprava autora) 72

Seznam použitých zkratek

JFO – Janáčkova filharmonie Ostrava

ROI – rentabilita investovaného kapitálu

ROA – rentabilita aktiv

ROE – rentabilita vlastního kapitálu

ROS – rentabilita tržeb

HČ – hlavní činnost

DČ – doplňková (vedlejší) činnost

$R_{NDČ}$ – rentabilita nákladů doplňkové činnosti

$HV_{DČ}$ – hospodářský výsledek doplňkové činnosti

$N_{DČ}$ – náklady doplňkové činnosti

Z´´ – míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

EBIT – zisk před zdaněním a odečtením úroků

EAT – čistý zisk

CF – cash flow

$A_{HV-HČ}$ – autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

A_{CF} – celková autarkie na bázi příjmů a výdajů

A_{NID} – míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech

NID – neinvestiční dotace

NIP_y – neinvestiční příjmy

DM – dlouhodobý majetek

A – aktiva

CZ – cizí zdroje

OA – oběžná aktiva

Ú – nákladové úroky

KZ – krátkodobé závazky

KBÚ – krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci

VÝN – výnosy

L – pohotová likvidita

AA – aktivita

F – financování

R – rentabilita

AE – autarkie

P – produktivita práce

I – míra rozvoje (útlumu)